



SCHEME SOCIALE SECTORIALE ÎN AGRICULTURĂ
PROIECTUL EUROPEAN VS/2013/0407



**SOLUȚIILE POSIBILE PENTRU ELABORAREA UNOR
SCHEME SECTORIALE EFICIENTE DE
ASIGURĂRI SOCIALE ÎN AGRICULTURĂ, PRIN
ACȚIUNILE COORDONATE ALE
PARTENERILOR SOCIALI**

BROȘURĂ TRANȘNAȚIONALĂ



BROȘURĂ TRANSNAȚIONALĂ

SOLUȚIILE POSIBILE PENTRU
ELABORAREA UNOR SCHEME
SECTORIALE EFICIENTE DE ASIGURĂRI
SOCIALE ÎN AGRICULTURĂ, PRIN
ACȚIUNILE COORDONATE ALE
PARTENERILOR SOCIALI

Sofia
Octombrie 2014



Cuprins

INTRODUCERE.....	4
1. Despre subiect	5
2. Asigurările sociale ale producătorilor agrari din nouă state europene care aplică scheme sectoriale suplimentare de asigurări sociale	15
2.1. Austria.....	16
2.2. Finlanda.....	18
2.3. Franța	20
2.4. Germania.....	22
2.5. Grecia	23
2.6. Polonia	25
2.7. Spania	26
2.8. Belgia.....	28
2.9. Italia	29
3. Concluzii, generalizări, recomandări	33
4. Anexe - Planurile de acțiune elaborate de parteneri	43
Bulgaria	43
Republica Cehă	46
Germania.....	47
Italia	48
Macedonia	49
Slovenia	50
Surse	52

Prezenta broșură cuprinde informații sintetizate și analitice privind sistemele de securitate socială, cu accent asupra bunelor practici din domeniul schemelor suplimentare/specifice ale asigurărilor sociale din Agricultură. Aceasta are ca scop stimularea partenerilor sociali din acest sector de a promova dialogul și acțiunile proactive pentru soluționarea problemelor lucrătorilor din agricultură în situații de criză, de schimbări structurale și instabilitate financiară, de a se angaja cu formarea realității sociale.

Prezenta publicație a rezultat în urma efortului colectiv al partenerilor și experților, contribuind la procesul promovării unui dialog social eficient la nivelul sectorului și la discuția pe subiectul îmbunătățirii securității sociale ale lucrătorilor din Agricultură.

Sub redacția colectivului:

Hristina Mitreva
Thomas Hentschel
Svetla Vasileva
Valentina Vasilionova

Design și tehnoredactare:

Ipi advertising

Responsabilitatea pentru conținutul publicației revine autorilor acesteia, nu exprimă poziția Comisiei Europene și aceasta nu este responsabilă pentru folosirea informației prezentate.



Acest proiect se realizează cu sprijinul financiar al UE, al Comisiei Europene și al Direcției Generale "Ocuparea Forței de Muncă, Afaceri Sociale și Incluziune"

Prezenta publicație poate fi accesată pe adresa: www.fnsz.org



INTRODUCERE

Broșura transnațională a fost elaborată în cadrul proiectului european „Stimularea dialogului social în sectorul agriculturii din țările noi membre UE în vederea elaborării unor scheme sectoriale de asigurări sociale ca un instrument de combatere a locurilor de muncă precare, a sărăciei și excluziunii sociale a muncitorilor din Agricultură”, realizat de Parteneri în decurs de un, cu sprijinul financiar al Uniunii Europene. Broșura reprezintă o continuare a studiului efectuat privind situația asigurărilor sociale în sectorul agriculturii din cele nouă țări participante la proiect, care a rezultat în urma cooperării între partenerii sociali în timpul întâlnirilor de lucru regionale care au avut loc pe parcursul ciclului proiectului, în urma schimbului reciproc de experiență și practici care au fost identificate în timpul discuțiilor promovate datorită efortului partenerilor de a propune măsuri coerente pentru îmbunătățirea asigurărilor sociale ale lucrătorilor din agricultură, care să fie aplicate la nivel european. Exemplele de practici bune și utile abordate în această publicație, au fost prezentate în detaliu participanților care au asistat la întâlnirile regionale de lucru și au servit drept punct de plecare în elaborarea Planurilor naționale de acțiune, prezentate în această broșură.

Publicația își propune ca scop să sintetizeze informația privind bunele practici din domeniul schemelor sectoriale suplimentare/specifice ale asigurărilor sociale, care să-i stimuleze pe partenerii sociali din acest sector de a proceda proactiv și în baza dialogului, la soluționarea problemele existente în agricultură pe timp de criză, de schimbări structurale și instabilitate financiară. Locul și importanța dialogului social în acest proces au fost dezbătute aprofundat, prezentându-se ambele aspecte: la nivel național și european, având ca scop provocarea participării active a partenerilor sociali și angajării acestora cu formarea realității sociale.

Cunoașterea experienței celor nouă state în care există scheme sectoriale specifice referitoare la lucrătorii din sectorul agriculturii, poate fi o bază bună și utilă pentru luarea unor decizii responsabile în privința protecției sociale și pentru generarea unor inițiative legislative cel puțin la nivel național, și mai ales în statele membre și statele candidate ale UE participante la proiect, precum și pentru propunerea de către parteneri a unui document comun pentru îmbunătățirea accesului la sistemul asigurărilor sociale și a gradului de acoperire a riscurilor sociale în acest sector atât de important, astfel încât prin eforturile conjugate și interacțiunea între toți partenerii cheie (partenerii sociali și statul), să fie concepute structuri adecvate ale asigurărilor sociale.

Această broșură, împreună cu Studiul analitic care prezintă situația, problemele și soluțiile posibile pentru îmbunătățirea protecției sociale ale persoanelor care lucrează în sectorul agriculturii, vor fi diseminate în rândul publicului larg și instituțiilor europene care au ceva comun cu subiectul abordat și participă activ la procesul promovării la nivel european a dialogului european sectorial și la luarea deciziilor.

Mulțumim tuturor partenerilor, experților și participanților la proiect, pentru devotamentul cu care au participat la discuțiile promovate, pentru informația care ne-a fost pusă la dispoziție, pentru contribuția fiecărui individ în parte, pentru propunerile făcute, întrucât cu ajutorul lor am pregătit cele două publicații – Broșura și Studiul analitic care au rezultat în urma lucrului în comun în cadrul proiectului.

1. DESPRE SUBIECT

Securitatea socială și dialogul social din agricultură. Rolul dialogului social în sistemul protecției sociale

În prezent, în Europa, dialogul social și relațiile industriale în agricultură sunt singurele instrumente pentru dezvoltarea modelului european social în societatea noastră modernă și democratică. Chiar mai mult, acestea sunt un mecanism eficient pentru echilibrarea mediului de piață, pentru sinergia între competitivitatea, progresele economice și protecția socială, pentru atingerea echității în situații de criză, de tendințe demografice cu semn negativ, de globalizare a economiei mondiale. Dialogul social este o parte integrantă a progreselor realizate în domeniul dreptului european la nivelul Uniunii. Dialogul social european de toate nivelele și în variatele sale forme, este un instrument important pentru realizarea unui echilibru între performanțele economice și proiectul social (Tratatul de la Maastricht) și se tratează ca o nouă modalitate de management la nivel european, prin incluziunea/participarea activă a partenerilor sociali în procesul de luare a deciziilor și de management.

Securitatea socială este unul dintre subiectele principale ale discuțiilor promovate de către partenerii sociali care au priorități bine definite: drepturile lucrătorilor sezonieri, consecințele în urma restructurării sectorului din ultimii 20 de ani, libera circulație a forței de muncă, accesul la garanții pentru condiții mai bune la locul de muncă și pentru protecție socială.

Garantarea protecției sociale este de o importanță cheie pentru dezvoltarea reușită a oricărei societăți.

Țările europene au diferite sisteme de protecție socială, în mare măsură condiționate de istoria statelor, de situația demografică, de standardul de viață, de diferitele structuri social-economice și instituționale în societatea respectivă. Este un fapt cert, că piața unită și diferitele tratate vor determina în continuare necesitatea de atingere a unui nivel mai superior de coordonare a problemelor sociale de la nivelul Uniunii Europene.

Analiza istorică este de o mare semnificație

Sistemele de securitate socială, inclusiv asigurările sociale de pensie, de șomaj, de accidente de muncă, precum și asigurările de sănătate, au fost create în rezultatul schimbărilor sociale majore care au avut loc la sfârșitul secolului al 18-lea. În urma industrializării accelerate apare clasa muncitoare care a reușit să se organizeze și să cucerească o serie de drepturi sociale. În timp ce aceste procese se observau cu precădere în orașe, în majoritatea zonelor rurale s-au menținut structurile vechi, de tip feudal. Aristocrația, cu structurile sale depășite, unindu-se cu fermierii și cu unele forțe reacționare conservatoare (și nu numai conservatoare), în decursul unei perioade lungi a împiedicat îmbunătățirea situației muncitorilor din sectorul industriei și a celor care lucrau în agricultură. Astfel, proprietarii pământului, terenurilor agricole, și mai ales proprietarii mari, de origine aristocratică, au reușit să-și mențină privilegiile pe parcursul secolelor și așa este până în prezent.

Un alt aspect esențial care se referă la evoluția procesului, este faptul că cei în mâinile cărora se află puterea, refuză și în prezent să-i includă pe salariați în procesul de luare a deciziilor la nivelul întreprinderii. O asemenea lipsă de democrație se observă și la aspectele economice propriu zise. Chiar și astăzi, în multe zone din continentul nostru lucrătorii din agricultură nu pot participa la repartizarea avutului obștesc acumulat. Egalizarea condițiilor de viață și muncă în agricultură cu cele ale standardului atins în celelalte ramuri economice, este un proces care s-a derulat doar în câteva zone ale Europei.

Și în prezent, la toate nivelele politice se vorbește deschis despre sărăcia din zonele rurale, se fac și prognoze pentru aprofundarea în continuare a sărăciei. De obicei, sărăcia în agricultură este



strâns legată de sărăcia din zona rurală respectivă.

În cadrul prezentului proiect european, obiectivul nostru nu a fost să prezentăm și să conștietim istoria proceselor sociale din agricultura Europei. (O asemenea descriere ne va costa un mare efort care poate fi obiectul altor studii sau proiecte). Totodată însă, nu putem scoate în evidență și nu putem sublinia importanța dialogului social pentru dezvoltarea sistemelor asigurărilor sociale fără să luăm în vedere și să examinăm dezvoltarea agriculturii în cursul istoriei și relația acesteia cu dezvoltarea societății în general.

Cu toate că ni se pare insuficient să începem cu constituirea Comunității Economice Europene, vom face totuși o scurtă prezentare a dezvoltării Uniunii Europene și importanța protecției sociale în contextul dialogului social. Acolo unde este posibil și important, vom sublinia specificul situației din sectorul agriculturii. Dar trebuie să recunoaștem că pe acest subiect s-a lucrat foarte mult.

Din aceste motive, descrierea va fi doar în linii mari, ca să lăsăm loc și pentru discuții suplimentare.

Procesul de unire a statelor europene nu poate fi înțeles fără perioada dezvoltării acesteia după cel de al Doilea război mondial. În 1945, când întreaga Europa este în cenușă și ruine, unele largi cercuri politice care cuprind și forțele conservatoare, au insistat pentru democratizarea societății și mai ales pentru distrugerea legăturii statului cu cele mai mari probleme chimice, de exploatare a cărbunelui și de fabricare a oțelurilor.

Și așa...

În anul 1952, a fost constituită Comunitatea Europeană a Cărbunelui și Oțelului (CECO).

Prin concilierea inamicilor tradiționali Franța și Germania, între care ostilitatea datează de secole, cu mare clarviziune europenii au hotărât că a venit momentul, șansa lor de a uni Europa. În această privință, un pas important reprezintă Tratatul de la Paris din 18 aprilie 1951. Prin acest tratat, care a intrat în vigoare pe data de 23 iulie 1952, a fost constituită Comunitatea Europeană a Cărbunelui și Oțelului (CECO).

1958 – constituirea Comunității Economice Europene (CEE)

În încercările de democratizare a economiei au avut o superioritate numerică forțele conservatoare, astfel încât este logic faptul că procesul de unire a Europei nu a continuat pe calea dezvoltării sociale și democratizării societății, ci s-a orientat către cooperarea economică prin constituirea Comunității Economice Europene (CEE). Prin încheierea Tratatului de la Roma din 25 martie 1957, începând cu 1 ianuarie 1958, organizația CEE și-a început activitatea și la aceasta au aderat șase state: Belgia, Republica Federală Germană, Franța, Italia, Luxemburg și Olanda.

În cursul anilor următori, prin regulamentele adoptate în privința industriei de exploatare a cărbunelui și de fabricare a oțelului, precum și în baza politicilor din domeniul agriculturii, unirea a avut o influență hotărâtoare asupra condițiilor de viață și muncă ale oamenilor care lucrau în aceste ramuri economice. Din cauza învățămintelor trase în urma războiului și creșterii economice accelerate, în statele occidentale a apărut un adevărat boom al sindicalismului și majoritatea membrilor sindicali sprijineau procesele de edificare a unei Europe unite. Însă, la începutul „războiului rece”, mișcarea sindicală s-a împărțit în două tabere: Confederația Internațională Sindicală – orientată cu precădere către țările comuniste și Confederația Internațională a Sindicatelor Libere, constituită în 1948 – orientată către valorile creștine și ideile socialdemocratice.

Ca un rezultat al întregului proces, în tratatul pentru **Comunitatea Europeană a Cărbunelui și Oțelului** (CECO) au fost prevăzute și multe drepturi pentru salariații din aceste sectoare economice. De pe lângă Organul Suprem al CECO a fost constituit și un Comitet Consultativ, la care au fost reprezentați nu numai angajatorii, producătorii și consumatorii, dar și salariații, ocupând o treime din locurile în sală. Organul Suprem a fost obligat să furnizeze Comitetului consultativ, în mod regulat,

informații despre principalele activități pe care le desfășoară CECO.

Și totuși, această reprezentare nu epuiza solicitările sindicatelor pentru constituirea unui organism în care locurile să fie împărțite între **salariați și angajatori** pe principiul parității, și care să aibă dreptul de a se sesiza singur pentru dezbaterile tuturor problemelor legate de politica socială¹. Totuși, dreptul de a participa la luarea deciziilor și la elaborarea politicilor în cadrul organizației CECO, sunt un exemplu pentru sindicatele cum pot acționa în continuare pentru promovarea integrării europene. În acest context, un moment interesant este crearea rețelei europene de către sindicatele de la nivel european și de către reprezentanții ai partidelor politice. În timpul președinției lui Jean Monnet, la 13 octombrie 1955, nucleul rețelei a format Comitetul de Acțiune pentru Statele Unite ale Europei care avea ca scop să fie motorul unirii Europei în afară organizației CECO.

Influența și rolul sindicatelor în constituirea Comunității Economice Europene (CEE) a polarizat puternic pozițiile în cadrul dezbaterilor științifice și politice. Unii stăteau la poziția că sindicatele și-au însușit un compartiment defensiv, iar alții – că prin efortul să fie creat un Spațiu european unit, se încearcă să se creeze un front care să se opună sindicalismului în Europa.

Și într-adevăr, sindicatele naționale și confederațiile s-au angajat activ cu elaborarea Tratatelor de la Roma în perioada iulie 1956 – martie 1957, la castelul Val-Duchesse.

Guvernele statelor membre însă nu au luat în vedere revendicările sindicatelor și nu i-au inclus oficial în elaborarea tratatelor. Numai **Comitetul Economic și Social** a participat la ultima fază a negocierilor, la inițiativa guvernului belgian. Competențele Comitetului nu aveau nimic comun cu cele pentru care insistau sindicatele. Nu au fost luate în vedere și multe alte solicitări ale sindicatelor. Președintele sindicatului CGT Antoine Cries constată următoarele:

- ✓ Problemele sociale nu au fost luate în vedere în aceste tratate, practic au fost neglijate;
- ✓ În tratatele lipsește articol care să prevadă garantarea armonizării sociale;
- ✓ Nu a fost prevăzută reorganizarea economiei care să asigure condiții mai bune de viață și muncă;
- ✓ Comitetul Economic și Social nu are dreptul la inițiative proprii și în cazul apariției unor probleme, nu poate participa la comisii constituite pe principiul parității, în vederea identificării unor soluții;
- ✓ Lipsește o reprezentare adecvată a sindicatelor la Fondul Social European și la Banca de Investiții;
- ✓ Lipsește o agenție europeană pentru ocuparea forței de muncă, gestionarea căreia să fie pe principiul parității și să se ocupe de protecția tinerilor pe piața muncii²;

În ciuda dezamăgirii de faptul că participarea sindicatelor a fost neînsemnată, totuși trebuie remarcat faptul că o serie de istorici atribuie sindicatelor un rol important în pregătirea și încheierea Tratatelor de la Roma, mai ales datorită activității acestora defășurată în țările lor. După încheierea tratatelor, multe sindicate au declarat că vor acționa în continuare pentru edificarea Europei Unite. De aici, în mod logic reiese faptul că în ianuarie 1958, a început constituirea Secretariatului Sindical European.

În Tratatul de la Roma, agricultura este inclusă în piața comună, au fost puse bazele Politicii agricole comunitare, iar la art.39 au fost formulate obiectivele acesteia. Politica comună „...și-a propus ca scop să stimuleze creșterea productivității muncii în agricultură, promovarea progresului tehnic, modernizarea proceselor de producție în acest sector, valorificându-se într-un grad maxim toți factorii

¹ Fattman, Rainer, Fur ein soziales Europa, DerAgrar-, Lebensmittel und Tourismusbereich in der europäischen Gewerkschaftspolitik seit der Grundung der europäischen Wirtschaftsgemeinschaft, Munster, 2013, pag.44
² Zezi Fattman, pag.61.



producției și în primul rând – forța de muncă. Astfel, va fi garantat un standard bun de viață pentru acea parte a populației care lucrează în agricultură, mai ales prin creșterea veniturilor persoanelor care își desfășoară activitatea în sectorul agriculturii.”

În vederea concretizării unor momente contradictorii care se conțin în Tratatul de la Roma, în iulie 1958, la Stresa, lângă lacul Lago Maggiore, a avut loc o **Conferință agrară** la care au participat partenerii sociali. La încheierea conferinței a fost redactată o **rezoluție** importantă, în care se pune accentul pe faptul că „agricultura este o parte integrantă a economiei și un factor important pentru viața socială”. *„Politica structurală va trebui să asigure venituri muncii și capitalului, așa cum lucrul acesta se întâmplă la celelalte ramuri. Orientarea profesională a persoanelor care părăsesc sectorul agriculturii și creșterea industrializării zonelor rurale, în mod treptat va face posibilă soluționarea problemelor zonelor defavorizate care nu pot fi rentabile din punctul de vedere economic”*³.

1963⁴ Comitete consultative paritare pentru problemele sociale ale lucrătorilor în agricultură

Prin intrarea în vigoare a organizării comune a pieței europene în 1962, Comisia Europeană a dat mandat primelor comisii consultative referitoare la cele mai importante produse agrare. Acestea acordă asistență tehnică Comisiei Europene, și mai precis Direcției cu competențe pe problemele agriculturii, în pregătirea și realizarea politicii agrare comune și a celei legate de veniturile lucrătorilor din acest sector. Astfel, CE a răspuns solicitării organizațiilor profesionale, inclusiv și a sindicatelor din agricultură, de a se informa despre opiniile acestora, în scopul luării în vedere a pozițiilor lor când se elaborează și se realizează politica agrară comunitară. Inițial au fost constituite cinci comitete consultative pentru următoarele produse: cereale, carne de porc, ouă și păsări, legume și fructe, vinuri, etc⁵.

Primul acord încheiat de către Comitetul consultativ paritar legat de problemele sociale ale lucrătorilor în agricultură, a fost semnat la 6 iunie 1968, referindu-se la armonizarea programului de lucru din sectorul agriculturii. Cu trei ani mai târziu, s-a ajuns la un asemenea acord și în privința creșterii animalelor. Cu toate că aceste acorduri nu au un caracter obligatoriu, președintele de atunci al sindicatului german din ramura grădinaritului, agriculturii și silviculturii (GGLF) și președintele Alianței Libere Europene, în 1973 au constatat că la nivel național nu a fost încheiat nici un acord, precum a fost prevăzut în acordurile europene.

1974⁶ Solicitări în privința unei „baze sociale” comune sau respectiv pentru garantarea drepturilor principale, din ce în ce mai des sunt în centrul atenției discuțiilor.

În 1985, președintele Comisiei, Jack de Loire, a invitat la discuții reprezentanți ai sindicatelor mari, la castelul Val-Duchesse. În urma acestor discuții s-a născut dialogul social.

1987⁷ Prin adoptarea Actului unic european (AUE) în 1985, a fost atribuit un rol nou dimensiunii sociale, incluzându-se dialogul social. Prin confirmarea voinței de constituire a Uniunii Europene, procesul de integrare a obținut un nou impuls. În cadrul obiectivelor propuse se numără și constituirea până la 31.12.1992 a pieței comune europene și deciziile în privința pieței comune să fie luate de regulă cu majoritatea voturilor. Se extinde numărul domeniilor, au fost adăugate activitățile de cercetare și tehnologiile, problemele ecologice și politica socială. S-a plănuț unitatea economică și

3 Schmalz, Hellmut, Agrarpolitik ohne Scheuklappen, Koeln 1973, pag.98.

4 Hotărârea Comisiei din 17 mai 1963 privind includerea comitetelor consultative paritare pentru problemele sociale ale lucrătorilor din agricultură (63/326/CEE) - Buletinul oficial nr.1524/63 din 29 mai 1963.

5 Fattman, pag.120

6 Hotărârea Comisiei din 25 iulie 1974 privind includerea comitetelor consultative paritare pentru problemele sociale ale lucrătorilor din agricultură (74/442/CEE) – extrase din Buletinul oficial nr.L243.

7 Hotărârea Comisiei din 3 iulie 1987 pentru modificarea deciziei 74/442/CEE privind includerea comitetelor consultative paritare pentru problemele sociale ale lucrătorilor din agricultură (87/445/CEE)

socială să fie atinsă printr-un concept nou pentru folosirea fondurilor structurale și instrumentelor financiare ale Comunității Europene.

Prin numeroasele posibilități prevăzute pentru impunerea de vetouri din partea guvernelor, aceste obiective și inițiative au fost transformate în simple formalități. Totuși, prin Actul unic european, politica socială a Uniunii Europene a dobândit din nou o mare importanță.

„Cartea europeană este tratată ca un instrument politic în care sunt înscrise „obligățiile morale” care trebuie să garanteze anumite drepturi sociale în țările membre. Aceste drepturi se referă mai ales la piața muncii, învățământul profesional, protecția socială, șansele egale, condițiile sigure și sănătoase la locul de muncă. De asemenea, în cartea Comisiei se adresează un apel pentru diseminarea propunerilor prin care conținutul cărții se poate transforma în acte juridice. În baza Cărții, au fost inițiate o serie de programe de acțiune și de elaborare a unor acte juridice concrete”⁸.

Acordul social se deosebește de restul acordurilor încheiate, prin următoarele prevederi:

- ✓ lărgirea competențelor Comunității în privința politicii sociale și mai ales a normelor sociale minime;
- ✓ facilitarea procedurii de luare a deciziilor, pentru că Acordul social prevede deciziile pentru diferitele domenii să fie luate de către Consiliul UE cu majoritate calificată și nu cu unanimitate;
- ✓ începând cu mijlocul anilor 80, Comisia Europeană a început să stimuleze promovarea dialogului social și transformarea acestuia într-un acord instituțional nou pentru sistemul politic al CE/UE, astfel încât rezultatele obținute în urma negocierilor colective la nivel european promovate de organizațiile sindicale, să se transforme în reglementări comunitare.

În 1992, prin **Tratatul de la Maastricht**, pentru prima dată sindicatele au obținut posibilitatea să promoveze negocieri colective autonome la nivel european și să încheie acorduri cu consecințe juridice în caz de neîndeplinire, așa cum este situația cu contractele colective de muncă la nivel național, și pot deveni partea integrantă a dreptului comunitar. Lucrul acesta conduce în mare măsură la intensificarea cooperării între jucătorii cheie din țările membre UE și salariații, angajatorii, în cadrul organizațiilor europene, precum Confederația Europeană a Sindicatelor (ETUC), Business Europe (fosta UNICE) și CEEP (organizația angajatorilor din sectorul public⁹). Aceste prevederi (art.137 și 138) sunt în vigoare și în prezent, fără nici un fel de modificări, fiind incluse în art.154 și 155 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene.

În ciuda acestor posibilități mai mari, între anii 1993 și 1999 se observă o activitate politică redusă în privința acordurilor sociale. În baza unor asemenea acorduri au fost elaborate doar patru directive.

În 1989. **Se deschid granițele.** Prin deschiderea granițelor, echilibrul în Europa între politica economică și cea socială din nou a fost afectat. Marele interes al Uniunii Europene este cât se poate de repede să pășească pe piața est-europeană deschisă decurând, chiar să o cucerească. Lucrul acesta duce la adevărate cutremure în sfera socială din țările Europei Centrale și de Est. Firme din statele occidentale ale UE au început să cumpere la prețuri derizorii întreprinderi din țările candidate și deseori scopul lor nu a fost să le dezvolte, ci doar să elimine concurența. Au început restucturări în domeniul producției și distribuției, ceea ce în sectorul agriculturii a influențat cu precădere prelucrarea produselor agrare, rafinăriile de zahăr, brânzăriile, etc. Întreprinderile de stat au fost vândute, cooperativele agricole desființate, pământul vândut sau retrocedat foștilor proprietari. Din cauza acestor procese, mulți salariați și-au pierdut locurile de muncă, ceea ce în mare măsură a reflectat și asupra zonelor rurale, pentru că lipsesc locuri de muncă alternative. De aceea, mulți au beneficiat de

8 http://europa.eu/legislation_summaries/glossary/social_charter_de.htm

9 <http://de.wikipedia.org/wiki/Sozialprotokoll>



oportunitățile oferite de deschiderea pieței europene a forței de muncă și au plecat să lucreze în Europa occidentală mai ales ca sezonieri în agricultură. Pentru angajatori au apărut posibilități atractive, pentru că diferența între remunerarea muncii în vestul și estul Europei, atât la început, cât și în prezent, este mare, și forța de muncă care venea din fostele state comuniste a fost ieftină. Datorită reglementărilor referitoare la asigurările sociale pentru care au luptat organizațiile angajatorilor și au fost adoptate, aceștia și-au redus în mare măsură acea parte a contribuțiilor pe care o plătesc ei.

Protejarea intereselor salariaților din statele candidate nu a reșut să se organizeze într-un mod eficient. O parte dintre sindicatele vechi care existau înaintea aderării la UE, au fost discreditate din punctul de vedere politic și aveau nevoie de reorganizare. Apar și sindicate noi. Organizațiile angajatorilor din sectorul privat au început să se organizeze dar chiar și în prezent acest proces în unele state membre UE nu este încheiat. Din cauza acestor împrejurări, promovarea procesului dialogului social din țările candidate se confruntă cu multe dificultăți. Comisia Europeană și-a oferit ajutorul, sindicatele și organizațiile angajatorilor din occident de asemenea acordau asistența necesară, precum și o serie de fundații și chiar guverne din statele membre vechi ale UE. Foarte intens se populariza cooperarea tripartită ca un model care trebuie urmat, au fost organizate pe acest subiect multe evenimente, seminare și conferințe. În cadrul cooperării tripartite însă, organele de stat își mențin structurile vechi, nu permit crearea unor structuri deschise la care să participe și partenerii sociali. Din cauza lipsei de putere, partenerii sociali și în prezent nu pot soluționa o serie de problemele importante legate de dialogul social. Foarte des, în țările candidate reprezentarea intereselor în fața organismelor tripartite se realizează de către confederațiile naționale și astfel, problemele specifice din domeniul agriculturii se prezintă prin intermediul altor persoane care nu întotdeauna cunosc bine situația din această ramură. Din cauza problemelor bugetare din țările candidate, sistemele asigurărilor sociale, care până nu demult au fost gestionate de stat, se află aproape în colaps, ceea ce a fost evitat numai datorită reducerii serviciilor sociale prestate. Nici nu putem vorbi de apropiere cu standardul din țările din vestul Europei.

1998¹⁰ Comitetele paritare existente au fost substituite de comitete pentru dialog sectorial. Comitetele de dialog sectorial în agricultură coordonează instrumentele aplicate și recomandările făcute de partenerii sociali, recomandând Comisiei și instituțiilor europene măsuri pentru îmbunătățirea statusului social al lucrătorilor din agricultură. Comitetele de dialog sectorial reprezintă și protejează interesele a peste 7 milioane de salariați și a peste 1 milion de angajatori din agricultura Europei.

În acest proces, jucătorii principali, de cheie, sunt: Federația Europeană a Sindicatelor din Alimentație, Agricultură și Turism, EFFAT și Organizația Fermierilor din Europa, COPA-GEOPA (EFFAT unește toate organizațiile sindicale sectoriale din cele 28 state membre ale UE și alte organizații din restul Europei. COPA-GEOPA este o organizație a angajatorilor din sectorul agriculturii, recunoscută de Comisia Europeană care este compusă de organizațiile naționale ale angajatorilor din acest sector care duc negocierile în privința tarifelor și problemelor sociale la nivel național).

Ședințele Comitetului se desfășoară cu participarea a circa 25 de membri, reprezentanți ai sindicatelor și angajatorilor din agricultură, au loc de patru ori pe an, iar la ultima ședință, din luna decembrie, comitetul discută problemele prioritare pentru anul următor. Grupurile de lucru discută următoarele teme: ocuparea forței de muncă, activitățile de formare și învățământ, condițiile de muncă, locurile de muncă, creșterea transparenței pieței forței de muncă a sectorului, etc.

În perioada anilor 1978-2011, Comitetul de dialog social în agricultură a realizat rezultate relevante, printre care:

- ✓ în 1968 – partenerii sociali de la nivelul sectorului au ajuns la consens pentru implementarea unei săptămâni de lucru de 45 de ore în agricultura Europei;
- ✓ în 1978 – partenerii sociali de la nivelul sectorului au ajuns la consens pentru implementarea unei săptămâni de lucru de 40 de ore în agricultura și grădinăritul din Europa;
- ✓ în 1979 – partenerii sociali s-au unit în privința reglementării în agricultură a programului de lucru, remunerării muncii prestate în afară programului de lucru, muncii în timpul nopții și pauzelor, în ramura creșterii animalelor;
- ✓ 1981 – soluții pentru prevenirea accidentelor de muncă în agricultură și înlăturarea slăbiciunilor legate de securitatea muncii în exploatarea agricole în timpul lucrului cu tractoare și alte mașini grele;
- ✓ 1982 – poziția comună în privința cerințelor legate de securitatea în muncă în timpul construcției grajdurilor și altor clădiri din exploatarea agricolă;
- ✓ 1997 – încheierea unui Acord – cadru pentru îmbunătățirea calității forței de muncă din țările membre;
- ✓ 2000 – Cartea albă privind securitatea socială a forței de muncă, prin promovarea formării și calificării în agricultura Europei;
- ✓ 2001 – Manual/recomandări pentru securitatea în muncă în timpul lucrului cu preparate folosite pentru protecția plantelor;
- ✓ 2002 – Manual pentru securitatea în muncă în silvicultură;
- ✓ 2004 – încheierea unui Acord – cadru pentru reducerea riscului de traume scheletice și musculare produse în agricultură;
- ✓ 2007 – Rezoluție privind verificarea calificării (abilităților și competențelor) în agricultură – AGRIPASS.

2014. Situația actuală

Sistemul protecției sociale în Europa diferă de la un stat la altul, ceea ce se datorează diferitelor procese istorice, sociale, economice și culturale de dezvoltare a fiecărui stat în parte.

Uniunea Europeană este în primul rând o alianță economică. Conform ideologiei comune, ceea ce este bun pentru economia țărilor este bun și pentru oamenii, pentru îmbunătățirea bunăstării și situației sociale ale acestora. Dezvoltarea dintr-o serie de state europene însă arată că acest concept politic este absolut greșit. Mulți dintre așa numiții eurosceptici și militanții acestora, sunt de părere că în procesul de unirea a Europei, cei care sunt în pierdere sunt oamenii simpli. Deseori criticile către guvernele naționale sunt adresate împreună cu cele care se referă la UE. Și astfel, politicienii nu pot elabora un model social bine echilibrat și un model economic stabil.

Sistemul de protecție socială cuprinde un număr mare de legi și măsuri, și de aceea, este foarte dificil să trasăm o graniță precisă, care în plus, depinde și de punctul de vedere al observatorului. Dar pentru sindicatele, cel mai important este punctul de vedere al salariaților. Am prezentat mai jos cele mai importante domenii ale protecției sociale conform conceptului actual al sindicatelor din agricultură, cele mai relevante tendințe de dezvoltare a dialogului social, precum și măsurile care trebuie implementate în legătură cu dialogul social.

Condițiile sigure și sănătoase la locul de muncă – aceasta este tema principală a sindicatelor, pentru că are o legătură directă cu procesul de producție. Acesta este domeniul care este cel mai bine reglementat prin consensul partenerilor sociali din Uniunea Europeană. La nivel european există o serie de reglementări tehnice privind modul în care partenerii sociali își prezintă poziția în privința unor probleme actuale. Partenerii sociali au inițiat următoarele acorduri:

În anul **2004 – Acordul privind afecțiunile la nivelul aparatului locomotor**. A fost un acord

¹⁰ Hotărârea Comisiei din 20 mai 1998 privind includerea Comitetelor de dialog sectorial și de stimulare a dialogului la nivel european între partenerii sociali (nr.K (1998)2334 (98/500/CE)



europene privind reducerea riscului de afectarea aparatului locomotor al lucrătorilor din agricultură, ceea ce a stimulat promovarea în agricultură a unui număr mare de inițiative, la nivel național, pentru îmbunătățirea condițiilor sigure și sănătoase la locul de muncă.

2011 - Condițiile sigure și sănătoase în timpul lucrului cu mașini grele în agricultură – rezoluții referitoare la securitatea tractoarelor.

În domeniul condițiilor sigure și sănătoase la locul de muncă există și în prezent o serie de probleme care trebuie soluționate, o parte dintre care deja au fost discutate în cadrul dialogului social, cum ar fi de exemplu: cantitatea maximă într-un colet nu trebuie să depășească 25 kg, trebuie să existe camere video la mașinile de mare tonaj pentru mersul înapoi, condițiile persoanelor care lucrează singure la locul de muncă, etc.

Asigurările împotriva șomajului și politica pentru ocuparea forței de muncă. După anul 1992, Comisia Europeană a instituit așa numita Metodă deschisă de coordonare a politicilor din domeniul ocupării forței de muncă, conform căreia țările membre prezintă rapoarte și programe naționale de acțiune, și Comisia le evaluează. Astfel, Comisia capătă o impresie mai precisă despre situația din fiecare stat în parte și face recomandările necesare. Coordonarea politicilor naționale privind ocuparea forței de muncă însă **nu este obligatorie**. Comisia nu poate aplica sancțiuni și de aceea, va fi imposibilă atingerea unei convergențe¹¹. Comisia contează pe participarea voluntară a statelor membre la procesul de coordonare. Dar nu există reglementări în privința armonizării acestor politici. Politica socială și cea pentru ocuparea forței de muncă se numără printre puținele domenii care au fost lăsate la discreția țărilor membre. La art.129 din Tratatul privind UE sunt formulate următoarele activități posibile ale Comisiei: măsuri de stimulare, orientate către stimularea cooperării între statele membre și acordării de sprijin măsurilor legate de ocuparea forței de muncă¹², precum schimbul reciproc de informații, de bune practici, analize comparative, implementarea unor măsuri inovatoare, proiecte de pilot, etc.

EURES înseamnă European Employment Services (Servicii europene pe problemele ocupării forței de muncă) și reprezintă o rețea europeană pentru stimularea mobilității transfrontaliere pe piața muncii, care rețea a fost creată în anul 1993. În cadrul rețelei, parteneri sunt administrațiile de stat care se ocupă cu problemele ocupării forței de muncă, organizațiile sindicale și ale angajatorilor. Activitatea rețelei este coordonată de către Comisia Europeană.

Asigurările sociale de pensie. Din cauza schimbărilor demografice, finanțarea pensiilor va fi un subiect foarte important pentru viitorul societăților noastre. În cartea albă privind "Acordarea unor pensii adecvate, stabile și sigure"¹³, Comisia Europeană a trasat unele linii directe pentru dezvoltarea sistemelor asigurărilor sociale de pensie. Cu toate că textul cărții nu este obligatoriu pentru statele membre, totuși reprezintă un reper pentru modelul care se poate aplica de către țările membre UE. Reperele principale sunt următoarele:

- ✓ Legarea vârstei de pensionare cu creșterea longevității vieții;
- ✓ Limitarea accesului la pensionare timpurie sau la alte posibilități de încetare timpurie a activității de muncă:
- ✓ Facilitarea creșterii vieții active, prin accesul la posibilități pentru învățarea pe tot parcursul vieții;
- ✓ Adaptarea locurilor de muncă la nevoile salariaților de diferite vârste, creșterea șanselor de recrutare la muncă a salariaților mai în vârstă, menținerea sănătății persoanelor mai în vârstă care lucrează;
- ✓ Egalizarea vârstei de pensionare între bărbați și femei;

¹¹ Keller S., pag.323

¹² Comisia Europeană, Tratatul privind UE, art.129

¹³ Comisia Europeană, Com (2012)55 final. Cartea albă, programul pentru pensii adecvate, sigure și stabile, Bruxelles.

✓ Stimularea sistemului de pensie suplimentară, în vederea creșterii veniturilor pensionarilor; În agricultură, toate aceste măsuri vor duce la o serie de consecințe care trebuie supuse unor discuții serioase.

Asigurările de sănătate. Până în prezent, în acest domeniu nu există inițiative noi referitoare la dialogul social.

Asigurările sociale pentru îngrijire. În unele state membre a fost implementată o nouă contribuție socială pentru îngrijire. Contribuția este obligatorie, pentru că în caz de nevoie, când persoana asigurată nu dispune de suficiente mijloace, garantează prestarea unor servicii de îngrijire.

Lupta cu excluziunea socială de asemenea este un aspect important pentru sistemele de protecție socială. Până în prezent se depun puține eforturi pentru depășirea fenomenului nedorit al excluziunii sociale. Din cauza creșterii sărăciei în rândul oamenilor în vârstă din unele state membre, combaterea sărăciei a fost inclusă în noua perioadă financiară pentru anii 2014-2020. Este săracă orice persoană cu un venit de sub 60% din venitul mediu pe țară. Cu toate că au fost create o serie de programe, cum ar fi de exemplu programele de sprijin al persoanelor care locuiesc în ghetouri din orașele mari, ale șomerilor de lungă durată, ale persoanelor în vârstă și persoanelor cu dizabilități, deocamdată efectul acestora este limitat. Vom aștepta să vedem ce instrumente vor fi folosite în cadrul Programului pentru dezvoltarea zonelor rurale, în vederea atingerii obiectivelor politice legate de combaterea eficientă a sărăciei în aceste zone.

Legislația muncii și asigurărilor sociale. Prin legislația muncii și asigurărilor sociale, comunitatea europeană depune eforturi pentru sporirea drepturilor sociale ale salariaților. Aceștia dispun de următoarele două oportunități:

- ✓ Protejarea standardelor legate de relațiile de muncă din fiecare stat membru în parte, de concurența pe piața internă;
- ✓ Prin directive pot fi create norme minime ale relațiilor de muncă, în afară remunerărilor, dreptul la asociere și la lock-out.

Programul de lucru. În anul 1968 a fost încheiat un acord privind armonizarea programului de lucru în sectorul agriculturii.

Date istorice și actuale



Prin constituirea Uniunii Europene a fost creată o uniune economică și vamală. Aceasta a fost concepută ca o uniune economică care are ca scop înlăturarea barierelor vamale și a celor care stau în fața comerțului. Dimensiunea socială însă nu avea nici un rol. Piața muncii și politica socială au rămas la discreția statelor membre.

Variatele sisteme de protecție socială existente la nivelul UE arată că există un potențial considerabil de cooperare între partenerii sociali din diferitele sisteme ale asigurărilor sociale specifice fiecărei țări în parte.

Participarea partenerilor sociali la managementul acestor sisteme, la gestionarea sistemelor mai specifice din sectorul agriculturii, se asigură de către sindicatele și confederațiile sindicale în agricultură care pot în mod indirect să prezinte interesele lucrătorilor din agricultură.

La nivel european, sindicatele participă la activitatea diferitelor comitete consultative împreună



cu reprezentanți ai structurilor naționale ale angajatorilor, ai guvernelor și Comisiei Europene. Un asemenea comitet este Comitetul consultativ pentru securitate socială.

În toate țările partenere la proiect, dialogul social este instituționalizat și în cadrul acestuia participă angajatorii, reprezentanți ai sindicatelor și ai guvernului. Dialogul social este promovat sub diferite forme, în funcție de specificul normelor legislative din fiecare stat în parte.

În Bulgaria, din punctul de vedere instituțional, dialogul social se realizează în cadrul structurilor Consiliului Național de Cooperare Tripartită și de către consiliile tripartite la nivel de ramură. De pe lângă Consiliul Național de Cooperare Tripartită funcționează comisii pentru diferitele domenii de activitate: buget și finanțe, relațiile legate de asigurările sociale, legislația muncii. Consiliul Național de Cooperare Tripartită discută toate problemele, actele normative, strategiile și documentele referitoare la relațiile de muncă și asigurările sociale.

La nivel național, sindicatele participă la ședințele organelor de gestionare a sistemului asigurărilor sociale, la așa numitul Consiliu de Supraveghere a Institutului Național de Asigurări Sociale și la Consiliul de Supraveghere a Casei Naționale de Sănătate. Aceste două organe dezbat toate problemele legate de modificările legislative care trebuie făcute, aprobă proiectele de legi care trebuie înaintate parlamentului.

Rolul și responsabilitățile sindicatelor se referă în primul rând la nivelul național și sunt legate în principal de furnizarea unor informații actuale pentru starea sistemelor de securitate socială din alte state membre ale UE, mai ales despre sistemele cu privire la care practica a demonstrat că se bucură de un mare interes în statul respectiv.

Dialogul social activ din statele vechi membre ale UE, se realizează sub forma sa bilaterală.

Sistemele de securitate socială din Austria, Belgia, Danemarca, Germania, Italia și Finlanda, au trecut printr-un dialog social bine structurat între partenerii sociali din sectorul agriculturii. Aceștia s-au angajat cu extinderea drepturilor sociale ale lucrătorilor în agricultură prin promovarea negocierii colective și acordurilor bilaterale pentru acoperirea diferitelor riscuri sociale. În această privință, trebuie urmate bunele practici și adaptate specificului sistemelor naționale ale asigurărilor sociale din noile state membre ale UE.

Participantii la acest proiect au remarcat faptul că se observă un nivel scăzut de cunoaștere de către salariații a hotărârilor europene legate de asigurările sociale, dar situația este aceeași și în privința schemelor naționale. Sindicatele nu au posibilități mari de a forma realitatea juridică atât la nivel național, cât și la nivel european, dar pe de altă parte, **rolul acestora este foarte important** pentru activitățile de informare și formare a salariaților, ceea ce contribuie considerabil la îmbunătățirea situației acestora pe piața forței de muncă.

Sindicatele depun în continuare eforturi mari pentru extinderea categoriilor de salariați care lucrează în agricultură, pentru creșterea numărului riscurilor sociale asigurate, pentru egalizarea drepturilor sociale între bărbați și femei, pentru finanțare stabilă a sistemului asigurărilor sociale, pentru cooperare activă.



Creșterea calificării și potențialului salariaților din agricultură, în vederea atingerii unui nivel mai bun al ocupării forței de muncă, a unor venituri mai bune și a unei motivații mai mari, nu se poate realiza fără sistemul protecției sociale care garantează securitatea socială a salariaților, precum și fără dezbaterile aprofundate a problemelor de către partenerii sociali.

2. ASIGURAREA SOCIALĂ A PRODUCĂTORILOR AGRARI DIN CELE NOUĂ STATE EUROPENE CARE APLICĂ SCHEME SECTORIALE SUPLIMENTARE

În Europa, populația din zonele rurale are unele nevoi speciale.

Problemele legate de asigurările sociale și de protecția socială a lucrătorilor din agricultură, în linii mari sunt similare cu cele prevăzute în legislațiile statelor privind celelalte ramuri, și în mare măsură depind de organizarea activității în acest sector specific.

În Europa, oamenii care trăiesc în zonele rurale și se ocupă cu activități agricole au unele nevoi speciale. Acest sector reprezintă o amalgamă variabilă de branșe și cuprinde lucrători de diferite categorii. Natura proprie zisă a activităților economice, restructurarea agriculturii, locul familiei în activitățile agrare, prețurile fluctuante ale produselor agricole, variatele condiții climatice, toate aceste elemente pot provoca riscuri de natură financiară, de instabilitate, de sărăcie și excluziune socială. Acest sector se caracterizează prin dependența sporită de resursele naturale, de instabilitatea piețelor, ceea ce poate produce instabilitatea exploatațiilor agricole, veniturilor și prestațiilor. Caracterul sezonier al campaniilor agricole, instabilitatea pieței muncii reprezintă un alt moment specific al sectorului.

Pentru a se răspunde la aceste nevoi specifice ale acestei categorii de persoane, la ora actuală, în cele nouă state europene au fost create sisteme de protecție socială suplimentară a producătorilor agrari. Aceste sisteme dispun de un spectru larg de asigurări sociale: împotriva accidentelor de muncă și bolilor profesionale, servicii de sănătate, asigurări sociale de pensie pentru bătrânețe și invaliditate, indemnizații familiale, ajutoare și servicii sociale.

Șase din aceste nouă state membre ale UE au o experiență bogată și practici bune în domeniul protecției sociale a lucrătorilor din agricultură, **prin sisteme sociale suplimentare care sunt unite în așa numita Rețea europeană de protecție socială în agricultură - ENASP (European Network of Agriculture Social Protection System)**. Aceste state sunt: Austria, Finlanda, Franța, Germania, Grecia și Polonia.

Rețeaua europeană de protecție socială în agricultură a fost creată în vederea protejării intereselor, valorilor și principiilor protecției sociale ale agricultorilor, bazată pe principiul solidarității și coeziunii sociale. Rețeaua reprezintă interesele acestora legate de protecția socială la nivel european, în funcție de inițiativele proprii ale producătorilor agrari. Aceasta funcționează ca un forum de consultare cu instituțiile europene, având totodată și o platformă pentru schimb de informații și bune practici între membrii rețelei și între toți partenerii din domeniul protecției sociale.

ENASP cuprinde circa 12,6 milioane de beneficiari în anul 2012, iar prestațiile, pensiile și ajutoarele acordate se cifrează la suma de 48,13 milioane euro.

Rețeaua acoperă întregul spectru de protecție socială a populației din zonele rurale. Membrii rețelei sunt incluși în serviciile sociale și de sănătate, și în mod regulat sunt inițiate programe locale și naționale pentru incluziunea socială și dezvoltarea zonelor rurale. **Aceasta reprezintă o platformă socială eficientă, în funcțiune, destinată populației din zonele rurale ale UE.**

Pentru apropierea maximă de oameni a acestor sisteme de asigurări sociale, în vederea prestării unor servicii sociale eficiente, de calitate, sistemele sunt bazate pe o rețea teritorială bine dezvoltată. Combinând accesul facilitat, consecvența și coordonarea, elementele naționale fiind combinate cu cele locale, aceste sisteme demonstrează o adaptivitate mai bună la sistemele comune ale asigurărilor sociale la care contribuie toate persoanele în vârstă activă. Ambiția autorităților publice este să stimuleze adaptarea acestor sisteme la schimbările care au loc în agricultură, respectându-se totodată principiile de egalitate, echitate socială, gestiune autonomă, de democrație socială și de protecție a muncii agricole.



Este evident faptul că piața unită și diferitele acorduri stimulează coordonarea la un nivel mai superior în privința tuturor problemelor sociale din UE. Aceste documente și acorduri duc la implementarea cooperării transnaționale în legătură cu diferitele scheme de protecție socială. Totodată, Politica agrară comună și Politica de coeziune a Comunității înseamnă că problemele agrare specifice trebuie dezbătute la nivel european, în vederea protejării intereselor și valorilor comunitare.

Am prezentat mai jos practicile din cele nouă state în care se aplică scheme sectoriale suplimentare, inclusiv în cele 6 state care au aderat la ENASP.

2.1. Austria

În Austria, **asigurările sociale ale producătorilor agrari (persoane care desfășoară activități independente în agricultură și familiile acestora)** (Sozialversicherungsanstalt der Bauern, SVB) este o schemă de asigurări sociale suplimentare care cuprinde: **asigurările de sănătate, asigurările împotriva accidentelor de muncă, asigurările sociale de pensie pentru toate persoanele care desfășoară activități independente în agricultură și silvicultură.**

Asigurările sociale ale producătorilor agrari sunt gestionate de o administrație independentă. (În cazul acesta statul a transferat responsabilitatea administrativă direct către grupurile sociale interesate. Reprezentanții ai acestor grupuri sociale au format organele administrative ale sistemului care își exercită funcțiile administrative fără să primească instrucțiuni din altă parte). În cadrul prevederilor legale, reprezentanții ai persoanelor asigurate duc răspunderea pentru gestionarea sistemului asigurărilor sociale ale producătorilor agrari.

Sistemul acoperă următoarele riscuri și prestații:

Riscurile	Prestațiile
Prestații de boală în natură	Pentru tratament medical: asistență medicală acordată de medici, cu sau fără contract în cadrul schemei. Spitalizare: dacă este necesar, în funcție de tipul afecțiunii (de exemplu, intervenție chirurgicală) se admite tratament spitalicesc și nu ambulatoriu. Dacă fermierul asigurat sau un membru al familiei acestuia trebuie să obțină un tratament spitalicesc, acesta va trebui să aibă o perioadă de contribuție de cel puțin 4 săptămâni dintr-un an calendaristic. Dacă are nevoie de echipamente de sprijin (cărucioare pentru persoane cu handicap, proteze, etc.) acestea se asigură după aprecierea medicului specialist. Medicamente: în funcție de tratamentul prescris, medicamentele care se eliberează cu rețetă sunt compensate direct, în momentul cumpărării acestora din farmacie. Compensarea medicamentelor este aceeași pentru toate persoanele, și totuși există și unele excepții, cum ar fi de exemplu medicamentele pentru persoanele cu venituri foarte scăzute.
Prestații de maternitate	Sistemul asigurărilor de sănătate suportă toate serviciile medicale, inclusiv ajutorul de urgență, procedurile de obstetrică și ginecologie, mijloacele de recuperare a sănătății, tratamentul spitalicesc. Chiar mai mult, prestațiile de maternitate și de creștere a copilului sunt prestații în numerar.

Asigurările sociale împotriva accidentelor de muncă	Asigurarea socială a fermierilor împotriva accidentelor de muncă se referă la întregul sector al agriculturii și silviculturii. Protecția socială nu se referă doar la persoana asigurată dar și la unii membri ai familiei acestuia dacă aceștia ajută în activitatea fermei. Protecția socială este împotriva accidentelor de muncă și bolilor profesionale.
Îngrijire a fermierului asigurat, în baza asigurărilor sociale	Dacă un producător agrar sau un membru al familiei acestuia care lucrează în fermă la program de lucru complet și a lipsit din cauza unui concediu de boală de peste două săptămâni, poate obține un ajutor care să-i acopere cheltuielile făcute pentru angajarea unei forțe de muncă suplimentare pe perioada absenței asiguratului. Ajutorul suplimentar care se acordă fermierilor trebuie să fie solicitat și va fi acordat prin intermediul sindicatului fermierilor. Ajutorul în numerar poate acoperi cheltuielile făcute de fermier în timpul concediului de boală, pentru angajarea unei persoane care locul titularului pe perioada absenței acestuia, dar nu mai mult de șase luni.
Prestația după producerea accidentului de muncă	Dacă se produce unul dintre cele două riscuri asigurate, partea mai mare din prestația convenită este suportată de schema de asigurare a fermierului, în funcție de gravitatea consecințelor cauzate de accidentul de muncă sau bolii profesionale. Conform schemei de asigurare împotriva accidentelor de muncă, persoana asigurată nu va achita nicio parte din cheltuielile făcute.
Asigurările sociale de pensie	După împlinirea vârstei de pensionare. La fermieri, vârsta de pensionare pentru bărbați este de 65 de ani, iar pentru femei – 60 de ani. Pensia de boală (în caz de invaliditate cauzată de boală). Fermierii beneficiază de un nivel mai superior de protecție socială, vârsta de pensionare fiind de 57 de ani. Lucrul acesta înseamnă că un fermier nu este apt de muncă dacă nu poate presta muncă din cauza unei incapacități fizice sau mentale cauzate de boală din ultimele 180 de luni înainte de perioada minimă de cotizare de 120 de luni calendaristice. Pensia de supraviețuitor (de văduvă). Baza de calcul a contribuțiilor este între 0 și 60% din pensia care ar primi decedatul. Procentul respectiv se calculează în baza venitului brut al decedatului și al persoanei supraviețuitoare din ultimii doi ani calendaristici care preced moartea asiguratului. Pensia pentru orfani. Orice copil care și-a pierdut unul dintre părinți are dreptul la pensie de orfan, care este de 60% din pensia persoanelor supraviețuitoare (60% din pensia decedatului) și același procent – orice copil care și-a pierdut ambii părinți. Orfanii au dreptul la pensie până la împlinirea vârstei de 18 ani. După această vârstă pot primi pensia numai în anumite condiții.

Structura asigurărilor sociale ale producătorilor agrari din Austria (SVB) cuprinde un fond central de nivel național, șapte fonduri de nivel local.

Finanțarea

Contribuțiile pentru asigurările sociale împotriva accidentelor de muncă și bolilor profesionale sunt de 1.9%, din care 75,5% le plătește persoana asigurată, iar 24,5% le plătește statul.

Contribuția de sănătate este de 7,65%, din care 53,6% le plătește asiguratul și 46,5% - statul.

Contribuția socială de pensie este de 15%, din care 25,7% le plătește persoana asigurată și 74,3% - statul (din impozite).

În privința indemnizațiilor familiale, nu dispunem de date privind rata contribuției sociale. Asigu-



ratul plătește 0,2%, iar statul – 99,8%.

Numărul total al persoanelor din agricultură care plătesc contribuții sociale și a beneficiarilor (persoanele care primesc prestații):

- ✓ 280 000 de persoane - în anul 2012 (care reprezintă 3,4% din populația Austriei)
- ✓ 376 000 de beneficiari – în 2012, (care reprezintă 4,6% din populația Austriei)

Persoanele asigurate cuprinse de sistemul special, desfășoară activități independente în agricultură, viticultură, pomicultură, grădinăritul, pescuitul și vânătoarea.

Condițiile necesare

Unitatea de bază trebuie să atingă un anumit cuantum (150 euro - pentru accidentele de muncă, 1500 euro – pentru asigurările de sănătate și pensie). Dacă exploatarea agricolă este mai mică, contribuțiile sociale sunt obligatorii numai dacă veniturile sunt obținute cu precădere de activități agricole.

Dacă venitul din activități agricole nu este principalul venit, asigurarea este obligatorie pentru toate activitățile. Contribuțiile sociale sunt obligatorii până la pragul maxim al venitului asigurat.

2.2. Finlanda

În Finlanda, asigurările sociale pentru pensia suplimentară ale producătorilor agrari sunt gestionate de către **Instituția Asigurărilor Sociale ale Fermeierilor (MELA)**. În afară de asigurările de pensie, MELA se ocupă și cu asigurările împotriva accidentelor de muncă și bolilor profesionale, prin sistemul pentru concedii fermierilor.

Instituția Asigurărilor Sociale ale Fermeierilor interacționează cu celelalte sisteme de pensii pentru asigurările împotriva accidentelor de muncă și bolilor profesionale.

Sistemul asigurărilor sociale din Finlanda este bazat pe două scheme prevăzute de lege: **schema națională a asigurărilor de pensie** – asigurări minime, și **schema pentru pensiile suplimentare**.

Schema pentru pensiile suplimentare se bazează pe faptul că angajații care lucrează în contul altuia și persoanele care desfășoară activități independente sunt asigurate pe unul și același principiu, prestațiile de asemenea sunt similare.

Institutul Asigurărilor Sociale (KELA) garantează un minimum de protecție socială pentru fiecare asigurat care trăiește pe teritoriul Finlandei. În afară de principalele asigurări sociale de pensie, acesta acordă și multe forme de prestații: de boală, familiale, de șomaj sau diferite ajutoare pentru nevoi speciale. Sistemul asigurărilor sociale pentru pensie suplimentară cuprinde toate persoanele care primesc salarii și antreprenorii, și prin acest sistem persoanele asigurate acumulează sume pentru pensie suplimentară de bătrânețe, invaliditate, sau pentru așa numita pensie familială. *Sistemul asigurărilor sociale pentru pensie suplimentară, destinat producătorilor agrari și antreprenorilor, se aseamănă cu sistemul antreprenorilor din celelalte ramuri.*

Prin schemele asigurărilor sociale pentru pensie suplimentară, antreprenorii din agricultură dobândesc dreptul la pensie după împlinirea vârstei de pensionare, la pensie de invaliditate și plăți suplimentare pentru reabilitare, la pensie parțială și prestații de șomaj care sunt aceleași ca antreprenorilor și salariaților din celelalte ramuri. Prestațiile pentru accidente de muncă cuprind alocarea periodică, compensații, sume pentru recuperarea sănătății în urma unui accident de muncă sau boală profesională.

Prin sistemul pensionării timpurii (fără invaliditate) este sprijinită recrutarea de producători agrari mai tineri care să preia activitatea agrară sau ferma.

Un alt element cheie este sprijinirea dezvoltării structurale a agriculturii. Prestația de boală de scurtă durată oferă o securitate socială când boala durează mai mult de patru sau zece zile lucrătoare.

Sistemul concediilor producătorilor agrari dă dreptul la concediu anual și de boală, de care beneficiază antreprenorii din agricultură care se ocupă cu creșterea animalelor. De la începutul anului 2010, sistemul concediilor a fost extins și la acești au fost afiliați și crescătorii de cerbi și de vânat.

Pentru a fi asigurați și pentru a primi prestații, antreprenorii din agricultură va trebui să se asigure conform prevederilor Legii pensiilor fermierilor și a Legii privind accidentele de muncă.

Există și un sistem specific pentru asigurări pe bază de prime pentru antreprenorii din agricultură, unde persoanele cu venituri mai scăzute plătesc o primă mai mică în comparație cu restul antreprenorilor.

Specificul sistemului finlandez pentru asigurările de pensie suplimentară este faptul că se bazează pe promovarea unor negocieri tripartite între partenerii sociali și guvernul. Astfel, toate modificările făcute se referă la o categorie mai largă de persoane.

MELA este structurată într-un singur fond central, de nivel național și încă 58 structuri regionale care dispun de circa 200 de birouri locale. Există și o rețea regională de agenți care în mare măsură preia activitatea zilnică de soluționare a problemelor practice ale clienților.

În afară de antreprenorii din agricultură, la MELA sunt afiliați și crescătorii de cerbi, pescarii și pădurarii.

Pentru producătorii agrari, sistemul acoperă riscurile pentru toate activitățile agricole.

Finanțarea sistemului

Finanțarea sistemului prestațiilor se împarte în trei categorii principale:

- ✓ finanțarea asigurărilor de pensie suplimentară;
- ✓ finanțarea asigurărilor împotriva riscului de accidente de muncă;
- ✓ finanțarea concediilor.

Finanțarea asigurărilor sociale pentru pensie suplimentară

Rata finanțării sistemului asigurărilor sociale pentru pensie suplimentară a antreprenorilor din agricultură se calculează în baza venitului antreprenorului respectiv și primei suplimentare din sistemul comun. Diferența între cuantumul real al pensiei și venitul estimat este suportată de stat. În fiecare an, nivelul primelor se determină de către Ministerul Afacerilor Sociale și Sănătății.

Rata contribuțiilor pentru pensiile și indemnizațiile familiale depinde de nivelul acestora în cadrul sistemului comun, de politica socială, politica agrară și de **negocierile colective promovate de sindicatele producătorilor agrari cu statul**.

În anul 2009, rata contribuției producătorilor agrari a fost de 10,192% din venitul anual estimat (până la 22 984,43 euro) sau 20,8% din venitul anual estimat dacă este peste 38 118,45 euro.

Raportul este următorul: persoana asigurată plătește 25%, iar 75% - statul.

Pentru că nivelul veniturilor antreprenorilor din agricultură este scăzut, practic, rata contribuției este de circa 11% din venitul estimat. De aceea, statul plătește o pondere considerabilă. Iar rata mai scăzută a contribuțiilor se determină prin lege.

Finanțarea sistemului asigurărilor sociale împotriva accidentelor de muncă și bolilor profesionale

Din rata contribuției pentru aceste riscuri sociale 33,5% le plătește asiguratul, iar 29,5% - statul, 37% le acoperă sistemul universal al asigurărilor sociale, adică circa o treime din contribuțiile pentru accidente de muncă care formează un fond de rezervă.

Finanțarea sistemului concediilor

Statul finanțează concediile anuale. În cazul concediilor de boală sau de invaliditate temporară, contribuția se calculează în baza venitului antreprenorului din agricultură. Diferența între pensia reală și contribuțiile acumulate o suportă statul.



Numărul total al persoanelor din agricultură care plătesc contribuții sociale și ale beneficiarilor de prestații, în anul 2012, a fost următorul:

✓ 73 000 de persoane care plătesc contribuții sociale (reprezentând circa 1,4% din populația Finlandei);

✓ 144 000 de beneficiari (reprezentând circa 2,9% din populația Finlandei);

Suma totală a prestațiilor plătite în anul 2012 depășește 1,2 miliarde de euro.

Condițiile necesare

Asigurările sociale sunt accesibile pentru antreprenorii și familiile acestora care au vârsta între 18-67 de ani și se ocupă cu cultivarea unui teren arabil de cel puțin 5 hectare (propriu sau luat sub arendă) și nu există un prag maxim; venitul din activitate agrară să fie peste 3 300 euro; producătorii agrari care lucrează în program incomplet de lucru de asemenea au acces la sistem, precum și un număr foarte restrâns de antreprenori posesori de acțiuni.

2.3. Franța

În Franța, Mutualite Sociale Agricole (MSA) se ocupă cu asigurările obligatorii de pensie ale tuturor persoanelor care lucrează în sectorul agriculturii: fermieri – angajatori, muncitori în agricultură și familiile acestora, lucrători sezonieri și familiile acestora, care se ocupă cu cultivarea pământului sau cu creșterea animalelor (toate tipurile de animale), cu pomicultură, grădinarit, crescătorii de pești, cu activități legate de întreținerea pădurilor și alte întreprinderi care desfășoară activități auxiliare în agricultură, structuri turistice pentru turism rural, meșteșugari din zonele rurale, camere de agricultură, școli private pentru pregătirea de cadre din domeniul agriculturii, etc. Sistemul prestează servicii pentru un număr de peste 5,5 milioane de persoane. MSA dispune de 35 oficii locale, în fiecare an plătește prestații în valoarea de peste 27,1 miliarde euro.

Protecția socială a lucrătorilor din agricultură în Franța are un element specific și anume: cuprinde o categorie foarte mare de persoane asigurate.

MSA acoperă toate riscurile sociale și se ocupă de toate activitățile legate de asigurările sociale: de sănătate, de pensie, împotriva accidentelor de muncă și bolilor profesionale, prestații familiale, colectarea contribuțiilor sociale.

În afară de plata prestațiilor, această instituție exercită și controlul asupra angajatorilor și persoanelor care desfășoară activități independente. În numele organizațiilor partenere, MSA se ocupă de asemenea și cu pensiile suplimentare, cu asigurările de sănătate. Chiar mai mult, are grijă de dezvoltarea medicinei în muncă, de controlul legat de condițiile de muncă. MSA oferă protecție socială persoanelor care desfășoară activități independente, precum fermierilor – angajatori, muncitorilor în agricultură și familiilor acestora, lucrătorilor sezonieri și familiilor acestora, pensionarilor. Lucrul acesta deosebește MSA de instituția asigurărilor de sănătate. Gestionând toate ramurile asigurării sociale, MSA asigură o protecție maximă a membrilor afiliați și totodată atinge o funcționare eficientă a sistemului, ducând întreaga responsabilitate. MSA interacționează cu alte structuri sociale și instituții de stat, în vederea satisfacerii nevoilor și așteptărilor legate de dezvoltarea comunităților din zonele rurale.

Strategia de dezvoltare a cadrului legislativ al MSA este bazată pe capacitatea de identificare a nevoilor populației locale, în vederea satisfacerii acestora, luându-se în vedere specificul social și demografic al zonei respective. În această privință, MSA dispune de competențele necesare de a satisface nevoile specifice ale populației de la nivelul local printr-o rețea de reprezentanți locali care cunosc bine modul de viață al comunității locale și nevoile acesteia.

Structura schemei naționale a asigurărilor sociale ale producătorilor agrari: la nivel național

există un fond central, mai sunt și încă 35 structuri regionale ale fondului și alte unități organizatorice de nivel local (130 case pentru oameni în vârstă în zone rurale, o rețea on-line care cuprinde evidența asigurărilor sociale, 8 stațiuni de vacanță, 6 centre sociale pentru servicii medicale și de recuperare a sănătății, 47 întreprinderi ale unor organizații nonguvernamentale cu locuri de muncă protejate, 72 000 de membri din 9000 cluburi la țară pentru oameni în vârstă).

Sistemul prestează un număr mare de servicii sociale. **Toate persoanele asigurate au acces la centrele AVMA, la stațiunile de vacanță ale MSA. Pensionarii beneficiază de MARPA, de case pentru persoane în vârstă care se află în provincie, de o rețea on-line a asigurărilor sociale PRE-SENCE VERTE.**

Pentru invalizi: rețeaua SOLIDEL, locuri de muncă protejate în sectorul agriculturii, fiind adaptate pentru persoane cu handicap.

Pentru întreaga populație din zonele rurale funcționează o platformă națională pentru servicii FOURMI VERTE, creată în parteneriat cu Groupama și Familles Rurales. În afară de această platformă, populația din zonele rurale a creat pe baza parteneriatului 10 000 de cluburi pentru oameni în vârstă care se află în sate și care s-au unit într-o federație națională numită FNCAR.

Finanțarea

Finanțarea sistemului cuprinde două scheme: una pentru producătorii agrari (persoane care desfășoară activități independente) și cealaltă – pentru angajați care lucrează în agricultură în contul altuia.

Producătorii agrari (persoanele care desfășoară activități independente) plătesc contribuții cu o rată de 18%, iar restul de 82% sunt finanțate din impozite și alte surse externe.

Schema de finanțare pentru angajații care lucrează în agricultură în contul altuia: asiguratul plătește 47%, iar angajatorul – 53%.

Numărul total al persoanelor din agricultură care plătesc contribuții sociale și ale beneficiarilor de prestații, a fost următorul:

✓ 1 200 000 de persoane care plătesc contribuții sociale, din care 560 000 sunt producători agrari (persoane care desfășoară activități independente) și 640 000 de angajați

✓ 5 500 000 de beneficiari – în anul 2012.

Suma totală a prestațiilor plătite în anul 2012 depășește 27,1 miliarde de euro.

Condițiile necesare

Producătorilor agrari (persoane care desfășoară activități independente) sunt afiliați la MSA dacă desfășoară activități independente în agricultură și dacă activitatea lor are un anumit quantum care este definit în Codul zonelor rurale.

Pentru rata contribuțiilor există un prag fix. Acest prag este în funcție de suprafața terenului agricol al persoanei asigurate. Dacă suprafața terenului agricol este mai mare de acest prag, producătorul agrar contribuie la MSA. De exemplu, când suprafața terenului agricol depășește suprafața minimă prevăzută de lege, adică 0,25 hectare. Dar aceste cerințe pot varia în funcție de zona rurală și de tipul activității agricole desfășurate. Dacă calcularea nu se poate face în funcție de suprafața terenului agricol, rata se calculează pe baza unui alt prag – programul de lucru necesar pentru exploatarea fermei. Pragul este de 1200 de ore lucrătoare pe an.

O prezentare amănunțită a sistemului MSA și a rolului parteneriatului social este făcută în Studiul analitic elaborat în cadrul programului.



2.4. Germania

Asigurările sociale ale producătorilor agrari din Germania (SVLFG) reprezintă o schemă autonomă de protecție socială în agricultură, prezentând o serie de elemente specifice care se deosebesc de sistemele universale ale asigurărilor sociale.

Asigurarea socială în agricultură prestează un număr mare de servicii „sub un acoperiș”: asigurarea pentru accidente de muncă și boli profesionale, asigurarea de pensie, de sănătate, pensie de urmaș. Sistemul asigurărilor de sănătate și pensie îi cuprinde pe toți producătorii agrari și angajați, și familiile acestora, iar asigurările pentru accidente de muncă și boli profesionale se referă la producătorii agrari care desfășoară activități independente și familiile acestora, la angajații în agricultură și la sezonieri.

Împotriva accidentelor de muncă și bolilor profesionale se asigură producătorii agrari care au statut de persoane care desfășoară activități independente și familiile acestora, angajații și lucrătorii sezonieri.

Există și **asigurări sociale pentru pensie suplimentară a lucrătorilor din agricultură și silvicultură pe baza unor prevederi legale și reglementări în privința tarifelor.**

Cea mai veche schemă este **asigurarea lucrătorilor în agricultură împotriva accidentelor de muncă și bolilor profesionale, cuprinzând prevenția, adaptarea și compensațiile.**

Prevenția – fonduri destinate agriculturii, legate de prevenirea accidentelor de muncă, bolilor profesionale și riscurilor legate de activitatea profesională.

Adaptarea – după survenirea accidentului de muncă. Sănătatea și capacitatea de muncă trebuie recuperate prin toate mijloacele posibile.

Compensațiile – persoana asigurată și proprietarii legali ai exploatației agricole au dreptul la compensații financiare.

Un alt tip de protecție socială este **ajutorul acordat fermierului care garantează existența întreprinderii agricole.** Ajutorul care se acordă fermierului și membrilor familiei care ajută în fermă, este o protecție socială specifică, prevăzută numai pentru producătorii agrari. Aceasta garantează că activitatea exploatației agricole/fermei va continua chiar și în lipsa fermierului sau a familiei acestuia din cauza unei boli sau tratament medical.

Acest ajutor se finanțează în totalitate din fonduri agrare și din contribuțiile sociale ale fermierilor. Chiar mai mult, statul poate acorda ajutoare în vederea reducerii ratei contribuțiilor acestora. Ceea ce este important, este faptul că această măsură *duce la echilibrarea situației și va înceta diminuarea în continuare a numărului fermierilor. Statul participă și la lichidarea deficitului provocat de schimbările structurale.*

Ajutorul care se acordă fermierilor când împlinesc vârsta de pensionare de 60 de ani.

Această schemă aparține pilonului II care suplimentează schema de stat a pensiilor, acordându-se un ajutor fermierului după împlinirea vârstei de pensionare. Datorită schemei, fermierii obțin dreptul la acest ajutor dacă ferma lor a atins o anumită mărime. În ciuda efectului inițial cam slab, situația socială și economică a multor beneficiari ai ajutorului ulterior s-a îmbunătățit considerabil. Lucrul acesta explică de ce în prezent majoritatea fermelor deja sunt gestionate de fermieri din generația tânără, iar pe de altă parte, această măsură ajută la modernizarea și raționalizarea activității agricole. *În context european, cel mai mare număr de fermieri tineri, este în Germania. Lucrul acesta corespunde obiectivelor politicii sociale și agrare care stau la baza prevederilor legale. Și totuși, asigurările sociale sunt doar o parte din legislația privind protecția socială. Rata contribuțiilor de pensie depinde de venitul, iar ajutorul este în funcție de contribuțiile plătite de asigurat.*

Începând cu 1 ianuarie 1995, asigurarea socială obligatorie i-a inclus și pe soțiile/soții fermierilor,

cuprinzând circa 95-98% din familiile acestora. Sistemul asigurării sociale în agricultură oferă aceleași prestații ca cele din sistemul comun. Ceea ce înseamnă că au dreptul la servicii de sănătate – atât fermierii, cât și familiile acestora. Sistemul acordă și ajutoare profesionale, în vederea prevenirii părăsirii timpurii a vieții profesionale, acordă pensie de bătrânețe, pensie de invaliditate, de urmaș, pentru copii orfani, indemnizație de supraviețuitor (de văduvi). Din cauza schimbărilor structurale și reducerii ratei contribuțiilor sociale, statul preia achitarea diferenței între veniturile și cheltuielile, pentru a garanta buna funcționare a sistemului.

Structura sistemului autonom al asigurărilor sociale ale lucrătorilor din agricultură în Germania (SVLFG) este compusă de un fond central de la nivelul național, 9 fonduri pentru accidentele de muncă și bolile profesionale, 9 fonduri de pensie și 9 fonduri ale asigurărilor sociale de boală la nivel regional.

Finanțarea

Pentru accidentele de muncă și bolile profesionale, finanțarea fondurilor se realizează prin sistemul de repartizare. Acest sistem se referă la baza de calcul, în funcție de venitul din anul precedent. În anul 2009 au fost repartizate circa 832 milioane de euro. Se prevăd subvenții din partea statului pentru compensațiile sociale în agricultură.

Pentru asigurările de pensie și de sănătate, persoanele asigurate fac contribuții lunare, precum și statul. Statul plătește circa 75% din rata contribuției de pensie, iar la contribuțiile de sănătate – circa 50%.

Numărul total al persoanelor din agricultură care plătesc contribuții sociale și ale beneficiarilor de prestații, a fost următorul:

- ✓ împotriva riscului de accidente de muncă și boli profesionale - 1 600 000 de persoane care plătesc contribuții sociale, și 3 500 000 de beneficiari (reprezentând circa 4% din populația Germaniei).
- ✓ pentru pensie: 260 000 de persoane care plătesc contribuții sociale, și 610 000 de beneficiari.
- ✓ pentru asigurări de sănătate: 210 000 de persoane care plătesc contribuții sociale, și 667 000 de beneficiari.

Suma totală a prestațiilor în numerar și pensiilor plătite în anul 2008 în sectorul agriculturii, este de 6,9 miliarde de euro.

Condițiile necesare

Condițiile la care trebuie să răspundă persoanele pentru a avea dreptul la **prestații din fondurile pentru accidente de muncă și boli profesionale** depind de mărimea exploatației/întreprinderii agricole (indiferent de criteriile privind suprafața acesteia și de veniturile obținute). Dacă suprafața terenului arabil este sub 0,25 hectare, persoana respectivă nu este obligată să se înscrie la sistemul asigurărilor sociale.

Condițiile de acces la **fondurile de pensie pentru bătrânețe și boală**: suprafața terenului arabil trebuie să fie peste 6 hectare, ceea ce însă depinde și de relieful zonei. Această limită se determină de către fondurile din regiunea respectivă. Sunt posibile unele excepții, în funcție de condițiile concrete.

O prezentare amănunțită a sistemului din Germania este făcută în Studiul analitic elaborat în cadrul programului.

2.5. Grecia

OGA este a doua instituție relevantă din Grecia care se ocupă cu asigurările sociale, iar prima este IKA (Institutul de Asigurări Sociale) care cuprinde majoritatea populației active din țară. Este un sistem de stat, autonom, condus de un Consiliu de administrație care este compus de 9 membri și se află sub supravegherea Ministerului Ocupării Forței de Muncă și Protecției Sociale. Institutul a fost



Înființat prin lege, în anul 1961. OGA se ocupă nu numai cu protecția socială a fermierilor și familiilor acestora, dar și cu protecția angajaților din agricultură, și altor categorii de persoane care lucrează în agricultură. OGA dispune și de o rețea extinsă care funcționează nu numai pentru sectorul agriculturii. Aceasta oferă protecție socială nu numai fermierilor care desfășoară activități independente (proprietari ai exploatațiilor agricole, angajați în ferme, crescători de animale, lucrători în apicultură, etc.) dar și familiilor acestora (soți/soții, copii, alți membri ai familiei), precum și angajaților în agricultură și familiilor acestora (inclusiv lucrătorii cu calificare inferioară din plantații, sere, crescătorii de pești, crescătorii de animale), angajaților de toate categoriile care trăiesc în zonele rurale cu o populație de sub 5000 de locuitori (cu condiția că aceste persoane nu contribuie la un alt sistem sau fonduri de asigurări sociale), persoanelor care desfășoară activități independente, meșteșugarilor din localitățile cu o populație de sub 2000 de locuitori, călugărilor și călugărițelor care desfășoară activități agricole.

Contribuțiile se împart în șapte categorii, și persoanele asigurate pot alege una din cele 7 categorii, plătiind 7% dintr-o sumă fixată pentru categoria respectivă. **Statul varsă 14% din sumă fixată.**

OGA acordă pensii, prestații de maternitate și indemnizații familiale. De asemenea, asigură fondurile pentru tratament medical, tratament spitalicesc, medicamente, realizează programe sociale.

Pensiile

Există o rată principală a pensiei, și începând cu anul 2003, aceasta se reduce cu 4% pe an, scopul principal fiind ca în 2026 să fie desființată. Se acordă de stat și este baza de calcul a contribuțiilor sociale.

Pensia de bătrânețe se calculează pe baza stagiului de cotizare, care în prezent este de 25 de ani de muncă în agricultură, și vârstei de pensionare, care în prezent este de 65 de ani.

Pensia de invaliditate se acordă în cazul apariției unei invalidități de 67% și care durează cel puțin 3 ani, iar persoana asigurată are un stagiu de muncă în agricultură de cel puțin 5 ani înainte de survenirea invalidității.

Pensia de urmaș: soțul/soția supraviețuitoare să fi împlinit vârsta de 65 de ani și să nu primească pensie de la o altă schemă. Dacă decedatul nu a fost pensionat de sistemul OGA, persoana supraviețuitoare trebuie să răspundă condițiilor pentru acordarea pensiei principale de invaliditate. Persoana supraviețuitoare nu trebuie să fi primit un alt tip de pensie, să fi lucrat în domeniul agriculturii. Condițiile referitoare la copiii: nu trebuie să fie căsătoriți, să fie sub vârsta de 18 ani. De asemenea, OGA acordă și ajutoare suplimentare pensionarilor invalizi, pensionarilor nevăzători, precum și ajutoare pentru înmormântare.

Pensia pentru persoanele neasigurate: vârsta de pensionare – 65 de ani, venitul estimat să fie sub pensia anuală (calculată de OGA).

Structura institutului OGA: un fond central de nivel național, 8 departamente regionale. Are reprezentanți pe întreg teritoriul țării care sunt funcționari la municipalitățile locale (cu gestiune autonomă).

Finanțarea

Rata contribuțiilor sociale de pensie este de 4,1%, contribuțiilor de sănătate – 3,5%, pentru programe sociale – 0,2%. Statul participă cu o rată de 78,8%.

Numărul persoanelor asigurate în agricultură este de circa 625 000, iar numărul beneficiarilor de prestații în anul 2012, este de circa 1 800 000 (pensii acordate de OGA, prestații de sănătate, ajutoare familiale, programe sociale). Suma prestațiilor plătite în anul 2008, a fost de 7,8 miliarde euro.

Condițiile necesare

Asiguratul să-și fi desfășurat activitatea principală în sectorul agriculturii, conform activităților prezentate mai sus. Sursa principală de venituri a asiguratului: din activități în agricultură, conform activităților prezentate mai sus.

2.6. Polonia

KRUS este instituția care se ocupă cu asigurările sociale și cu prestarea de servicii sociale fermierilor din Polonia.

KRUS prestează servicii sociale persoanelor asigurate și beneficiarilor, din întregul spectru al sistemului asigurărilor sociale, reglementează rata contribuțiilor, modul de colectare a contribuțiilor și de plata a prestațiilor.

KRUS desfășoară activități legate de prevenirea accidentelor de muncă și bolilor profesionale în sectorul agriculturii, analizează cauzele pentru survenirea acestora, organizează activități de formare voluntare pe tema protecției vieții și sănătății fermierilor, asigură condiții sigure la locul de muncă, oferind echipamente de protecție pentru activitățile agricole.

Conform Legii asigurării sociale a fermierilor, există două tipuri de asigurări sociale pentru această categorie de persoane: asigurări sociale de pensie, împotriva accidentelor de muncă și bolilor profesionale, de maternitate, fiind asigurări obligatorii și voluntare.

Asigurările sociale obligatorii se referă la:

- ✓ fermierii cu domiciliul stabil în Polonia care desfășoară activități independente în domeniul agriculturii, au o exploatație agricolă proprie, suprafața terenului agricol fiind de peste un hectar (să aparțină grupului producătorilor agrari) sau să desfășoare activități agricole pentru care nu este nevoie de fermă sau alte activități prevăzute de lege;
- ✓ soția/soțul fermierului;
- ✓ un membru al familiei sau gospodăriei fermierului sub vârsta de 16 ani care în mod regulat ajută în activitatea fermei fără relație de muncă și nu participă la o altă schemă de asigurări sociale, nu are pensie de bătrânețe, de invaliditate, nu primește prestații sociale.

Plățile financiare în cadrul sistemului asigurărilor sociale, în funcție de tipul pensiei sau prestației:

Pensia/prestația	Tipul
Pensia de bătrânețe pentru fermieri	<ul style="list-style-type: none"> ✓ pensie agricolă pentru limită de vârstă ✓ pensie de invaliditate pentru agricultori ✓ pensie pentru anumite categorii de fermieri și familiile acestora (prestațiile sunt determinate prin legea din 1 ianuarie 1999) ✓ pensie suplimentară
Prestațiile pentru accidente de muncă, boli profesionale și maternitate	<ul style="list-style-type: none"> ✓ compensația care se acordă pentru incapacitate de muncă durabilă cauzată de accident de muncă în agricultură sau de boală profesională ✓ prestație de boală ✓ prestație de maternitate
Îndemnizații familiale	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ajutoare pentru formarea fermierilor ✓ ajutoare familiale ✓ ajutoare pentru orfani ✓ ajutoare pentru îngrijirea unui membru al familiei care nu poate duce o viață independentă



Structura instituției KRUS: cuprinde un fond de nivel național, 16 sucursale regionale și 256 de oficii locale. Alte unități organizatorice: Centre de recuperare a sănătății producătorilor agrari, Centre de formare și reabilitare.

KRUS are gestiune financiară autonomă și cuprinde următoarele fonduri: **Fondul primelor** asigurărilor sociale pentru producătorii agrari (fermierii); **Fondul de pensii**; **Fondul administrativ**; **Fondul de prevenție și reabilitare**; **Fondul de motivare**.

Fondul primelor se referă la contribuțiile pentru accidente de muncă și boli profesionale, pentru prestațiile de maternitate și pentru alte riscuri prevăzute de lege care reglementează fondul. Mijloacele fondului se repartizează pentru finanțarea prestațiilor pentru accidentele de muncă și bolile profesionale, prestațiilor de maternitate, pentru dezvoltarea asigurărilor sociale voluntare oferite de companii private, precum și pentru acoperirea deficitului Fondului administrativ și Fondului de prevenție și reabilitare.

Fondul de pensii este creat în baza contribuțiilor sociale de pensie, în baza mijloacelor din fondul pentru recuperarea anumitor cheltuieli cu asigurarea, și în baza subvențiilor alocate din bugetul de stat. Din acest fond se plătesc pensiile, prestațiile sociale reglementate de Legea asigurărilor sociale și prestațiile de sănătate.

Fondul administrativ finanțează serviciile sociale și de sănătate (cu excepția celor acoperite de Fondul primelor și Fondul de prevenție și reabilitare).

Fondul de prevenție și reabilitare se finanțează din Fondul primelor într-un quantum de circa 5% din cheltuielile plătite, și din subvenții de stat. Mijloacele fondului sunt destinate prevenirii accidentelor de muncă și bolilor profesionale în agricultură, pentru sprijinirea invalizilor sau persoanelor în risc, alocând bani pentru diferite forme de tratament și proceduri de recuperare.

Fondul de motivare se bazează pe rețineri din Fondul administrativ și Fondul primelor.

Finanțarea

Producătorii agrari (fermierii) plătesc contribuții pentru asigurarea împotriva accidentelor de muncă și bolilor profesionale, contribuții de sănătate, de maternitate, care se strâng în **Fondul primelor**. Acest fond este persoană juridică, dispune de un organ de supraveghere care este în subordinea Președintelui instituției KRUS și este supravegheat de asemenea de către Consiliul producătorilor agrari.

Pensiile sunt finanțate în principal prin subvenții de la stat – circa 90% din cheltuielile făcute sunt subvenționate din bugetul național. Restul vine din contribuțiile producătorilor agrari (fermierilor).

Numărul persoanelor asigurate în agricultură și al beneficiarilor de prestații în anul 2012, este după cum urmează:

- ✓ 1 160 000 persoane asigurate;
- ✓ 1 285 725 - beneficiari de prestații.

Suma totală a prestațiilor și pensiilor în agricultură plătite în anul 2012, este de 4 miliarde euro.

2.7. Spania

În sistemul spaniol al asigurărilor sociale există o schemă specială pentru persoanele care desfășoară activități independente în domeniul meșteșugurilor și comerțului, numită **R.E.T.A.** (Regimen Especial Trabajadores Autonomos). O altă schemă specială există și pentru persoanele care lucrează în branșa maritimă, care de asemenea aparțin la categoria persoanelor care desfășoară activități independente. Începând cu 1 ianuarie 2008, a fost creată și o schemă destinată persoanelor care desfășoară activități independente în agricultură (**Regimen Especial Agrario de la Seguridad So-**

cial – R.E.A.) care devine parte integrantă a schemei persoanelor care desfășoară activități independente în domeniul meșteșugurilor și comerțului, R.E.T.A.).

Riscurile acoperite de această schemă specială pentru persoanele care desfășoară activități independente în agricultură sunt: **de boală și maternitate, prestații în numerar**.

Contribuirea la această schemă este obligatorie. Diferitele tipuri de prestații se plătesc de către sistemul gestionat de Institutul Național al Asigurărilor de Sănătate, precum și de către autoritățile regiunilor autonome din Spania care acordă prestațiile în natură în caz de boală și maternitate.

Prestațiile de boală și maternitate în numerar

De regulă, schema specială acordă prestațiile de boală în numerar, pe baza **asigurărilor sociale voluntare**. Dreptul la prestații de boală în numerar au persoanele care au un stagiul minim de cotizare de 180 de zile. În cazul apariției unei boli sau a unui accident care nu s-a produs la locul de muncă, rata prestației este de 60% din baza venitului estimat pentru care au fost vărsate contribuțiile sociale, și se plătesc de la a 4-a până la 20-ea zi, iar de la cea de a 21-a zi, rata prestației este de 75%.

Când incapacitatea de muncă este cauzată de un accident de muncă sau de boală profesională, și dacă persoana asigurată a contribuit la schema asigurărilor sociale voluntare, rata prestației este de 75% începând cu prima zi în care a fost constatată incapacitatea. Prestație se primește în decursul unei perioade de cel mult 365 zile dar poate fi prelungită cu încă 180 de zile, în funcție de starea de sănătate a persoanei asigurate.

Schema specială include de asemenea prestațiile în numerar în timpul sarcinii, maternității/paternității, ajutoarele pentru naștere (din sistemul sprijinului social), care se acordă conform condițiilor prevăzute în schema comună.

Schema specială acoperă și prestația pentru îngrijirea copiilor bolnavi de cancer sau de alte boli grave. Dreptul la acest tip de prestație se acordă unuia dintre părinți.

Invaliditate

Schema asigurărilor sociale de invaliditate este obligatorie. După o perioadă contributivă minimă, care depinde de vârsta beneficiarului la care a survenit invaliditatea, persoana respectivă are dreptul la pensie de invaliditate, care se acordă conform condițiilor prevăzute în sistemul comun (național) al asigurărilor sociale.

Pensia de bătrânețe

Aceasta se acordă din schema specială destinată lucrătorilor din agricultură și corespunde în totalitate condițiilor prevăzute de sistemul comun. Pensie de bătrânețe poate primi o persoană care a împlinit vârsta de 65 de ani și are un stagiul de cotizare de 35 de ani și 3 luni (în anul 2013).

Pensia de urmaș.

În caz de deces al persoanei asigurate, schema specială pentru asigurările sociale obligatorii garantează acordarea de pensii persoanelor supraviețuitoare, respectându-se condițiile prevăzute de sistemul comun (național) al asigurărilor sociale.

Accidente de muncă și boli profesionale

Asigurarea împotriva acestor riscuri este obligatorie, cu excepția cazului în care este acoperit riscul de incapacitate de muncă durabilă (pensie pentru accident de muncă sau boală profesională), sau pensia de urmaș dacă moartea persoanei asigurate a fost cauzată de accident de muncă sau boală profesională. Nu se cere o perioadă contributivă minimă.

Șomajul

Prestațiile de șomaj se plătesc dacă o persoană rămâne fără loc de muncă. *Această prestație acoperă toate riscurile legate de specificul activităților și muncii în agricultură.*

Finanțarea



Prestațiile de boală, maternitate, invaliditate, pensiile de bătrânețe și urmaș, sunt finanțate de contribuțiile sociale, rata cărora este de 18,75% din baza de calcul.

În 2013, baza de calcul a contribuțiilor sociale variază între suma minimă de 850,60 euro și suma maximă de 3 425,70 euro pe lună, cu unele mici excepții.

Pentru accidentele de muncă și bolile profesionale, rata contribuțiilor sociale se determină prin decret al Guvernului, în funcție de gradul riscului, de specificul activității, ramurii sau muncii respective.

Pentru prestațiile de boală în numerar se admite și asigurare voluntară. Rata contribuției este de 3,30% din baza de calcul.

2.8. Belgia

În Belgia, **sistemul special se referă la asigurările sociale ale persoanelor care desfășoară activități independente**, inclusiv lucrătorilor din agricultură și membrilor familiilor acestora (care se află în întreținerea asiguratului), **pentru toate riscurile sociale**, cu excepția accidentelor de muncă și bolilor profesionale, șomajului sau protejării unor categorii de persoane în caz de bancrut.

Prestațiile de boală și maternitate în natură. Participarea la această schemă este obligatorie. În cadrul schemei, persoanele care desfășoară activități independente au aceleași drepturi ca cele ale angajaților și funcționarilor publici, referitoare la rambursarea cheltuielilor făcute pentru recuperarea sănătății.

Prestațiile de boală și maternitate în numerar. Pentru persoanele care desfășoară activități independente și familiilor acestora care ajută în activitatea agricolă (soți/soții), asigurarea pentru aceste riscuri este obligatorie. Dreptul la prestație apare după perioada de cotizare prevăzută de lege care este de cel puțin 6 luni. *Pentru prestația de boală există și o lună în plus – o perioadă de așteptare a încheirii medicale, în care nu se plătește prestația.*

În aceste cazuri, compensația se plătește în decursul unei perioade maxime de 11 luni, rata acesteia fiind în funcție de starea familială a persoanei care desfășoară activități independente în agricultură.

Invaliditate. Asigurarea împotriva acestui risc **este obligatorie pentru persoanele care desfășoară activități independente, inclusiv pentru fermierii și familiile acestora care ajută în activitatea agricolă (soții/soții).** Rata prestației este în funcție de starea familială a persoanei care desfășoară activități independente în agricultură.

Pensia de bătrânețe. Sistemul de pensii care se referă la persoanele care desfășoară activități independente în agricultură este obligatoriu, precum și pentru membrii familiilor acestora care prestează muncă în cadrul fermei, născuți după 1 ianuarie 1956. (Pentru soțiile născute înainte de 1 ianuarie 1956, asigurarea este voluntară). Practic, vârsta de pensionare este de 65 de ani. *Pensiunea anticipată este posibilă cu condiția că solicitantul a atestat prin documente că are un stagiul de cotizare de 38 de ani (nu contează la ce sistem din Belgia a contribuit). În cazul acesta, pensia va fi diminuată cu câte 5% pentru fiecare an de stagiul de muncă dacă asiguratul se pensionează între vârsta de 60 și 61 de ani, cu 4,5% dacă asiguratul se pensionează între vârsta de 61 și 62 de ani, cu 4% dacă asiguratul se pensionează între vârsta de 62 și 63 de ani, cu 3,5% dacă asiguratul se pensionează între vârsta de 63 și 64 de ani și cu 3% dacă asiguratul se pensionează între vârsta de 64 și 65 de ani. Nu se diminuează pensia cu procente menționate mai sus dacă asiguratul are un stagiul de cotizare de cel puțin 42 de ani. Rata pensiei depinde direct de durata perioadei de cotizare și de veniturile estimate pe baza cărora se plătesc contribuțiile făcute pe tot parcursul carierei profesionale.*

Pensia de urmaș. Asigurările sociale obligatorii pentru persoanele care desfășoară activități independente includ și asigurarea pentru pensie de urmaș. O asemenea pensie poate primi soția/soțul persoanei decedate care a desfășurat activități independente, având peste vârsta de 45 de ani și a fost soție/soț asiguratului cel puțin un an înaintea decesului acestuia. Rata pensiei de urmaș este de 80% din pensia de bătrânețe a persoanei decedate, baza de calcul fiind venitul estimat.

Accidente de muncă și boli profesionale. Pentru aceste riscuri nu există schemă specială pentru persoanele care desfășoară activități independente, la care pot adera și producătorii agrari.

Șomajul. Nu există o schemă specială de protecție împotriva șomajului a persoanelor care desfășoară activități independente.

Asigurări sociale în caz de bancrut. Acest tip de asigurare socială permite comercianților cu amănuntul care desfășoară activități independente sau altor categorii de persoane de acest tip, să fie protejate în caz de bancrut (dacă au plan pentru stingerea datoriei), primind un ajutor financiar în decursul unei perioade de 12 luni, având totodată dreptul la prestații de boală și invaliditate, de sănătate și pentru creșterea copiilor, în cadrul asigurărilor sociale obligatorii.

Începând cu 1 octombrie 2012, asigurările sociale în caz de bancrut se extind și în privința persoanelor care desfășoară activități independente și sunt expuse la situații neprevizibile care nu pot fi controlate (temporar sau permanent). Asemenea situații neprevizibile pot fi: calamități naturale, incendii, distrugerii, etc. Persoanele care desfășoară activități independente, inclusiv producătorii agrari, în situații de acest tip își pot pierde venitul obținut din activitate și să nu fie în stare să-și găsească o altă sursă de venituri.

Finanțarea. Sistemul se finanțează din trei surse: 57% - din contribuții sociale; 42,8% - din impozite și taxe; 0,2% - din alte surse.

În privința sistemului asigurărilor sociale din Belgia, a fost promovat un dialog social intens cu partenerii sociali din sectorul agriculturii. Obiectivul lor principal a fost extinderea ariei asigurărilor sociale din agricultură. Pe baza unui număr mare de acorduri bilaterale, încheiate între sindicatele și angajatorii, a fost asigurată acoperirea unor riscuri, cum ar fi de exemplu riscul împotriva șomajului, accidentelor de muncă, precum și acordarea de indemnizații familiale, de ajutoare pentru formare și calificare, etc., fiind destinate angajaților cu contracte de muncă, persoanelor care desfășoară activități independente și familiilor acestora. Începând cu anul 2012, se acoperă și riscul împotriva insolvenței producătorilor agrari.

2.9. Italia

În Italia, sistemul asigurărilor sociale se aplică de către agențiile de stat care sunt în subordinea Institutului Național de Asigurări Sociale (INSP – *Istituto Nazionale della Previdenza Sociale*). Angajații și persoanele care desfășoară activități independente plătesc contribuții sociale, cu unele mici excepții. În cazul salariaților care lucrează în contul altuia (lavoratore dipendente), rata contribuțiilor este de 45% din salariul brut, raportul fiind: 10% - plătite de angajat și 35% - de angajator. Persoanele care desfășoară activități independente se înscriu la sistem și își varsă contribuțiile direct la INSP sau la o altă organizație numită Casa diferitelor profesii (precum: arhitecți, contabili, avocați, ingineri, medici, etc.).

Spre deosebire de celelalte sectoare economice din țară, **agricultura beneficiază de un sistem mai specific al asigurărilor sociale**, cu diferite contribuții sociale care se varsă atât de către angajați, cât și de către persoanele care desfășoară activități independente.

La categoria persoanelor care **lucrează în contul altuia** se pot identifica trei grupuri principale: **angajați permanenți; angajați temporari; antreprenori mici.**



Caracterul specific al sistemului asigurărilor sociale se datorează faptului că munca în agricultură este în principal sezonieră când este vorba de campaniile agricole, că producția în mare măsură depinde de condițiile climatice și meteorologice. Lucrul acesta duce la necesitatea determinării unor condiții mai flexibile cu privire la contribuțiile sociale, pe baza cărora apare dreptul la protecție socială.

În Italia, lucrătorii temporari/sezonieri în agricultură, de asemenea au acces la sistemul asigurărilor sociale, având dreptul la prestații de șomaj în funcție de numărul zilelor de lucru înscrise la registrele „oficiale”, care în fiecare an sunt publicate de către Institutul Național al Asigurărilor Sociale. Iar în privința pensiilor, lucrătorii temporari au dreptul la pensie conform condițiilor prevăzute pentru salariații din celelalte sectoare economice care lucrează la întreprinderi private.

În Italia, producătorii agrari beneficiază de servicii de sănătate, de concedii de maternitate, de asigurări sociale pentru accidente de muncă și boli profesionale, în funcție de condițiile referitoare la calificarea, prevăzute într-o schemă destinată acestei categorii de salariați.

O schemă specială similară există și împotriva riscurilor de invaliditate, bătrânețe, de deces (pensia de urmaș), pentru îndemnizațiile familiale, care se aseamănă cu sistemul comun.

În privința condițiilor necesare acordării prestațiilor, nu există nicio diferență pentru persoanele care desfășoară activități independente, adică nu contează dacă sunt angajați în agricultură, meșteșugari sau comercianți cu amănuntul.

Principala cerință este persoana respectivă să fie asigurată împotriva riscurilor de invaliditate, bătrânețe, deces (pensia de urmaș). Această asigurare, care cuprinde cele trei riscuri, a fost modificată în anul 1995 și în prezenta legislație există sub această formă.

Pentru scopurile asigurării sociale este important să ne dăm seama despre diferența între:

- ✓ producători agrari care nu posedă un propriu teren agrar;
- ✓ producători agrari care sunt proprietari ai terenului agricol și care în mod exclusiv sau prioritar desfășoară activități agrare;
- ✓ antreprenori (pentru care agricultura este profesia lor principală sau reprezintă cel puțin 2/3 din activitatea acestora (având terenuri agricole de standard) sau 50% (dacă deține terenuri agricole muntoase sau în zone defavorizate). Aceștia din urmă plătesc numai contribuții sociale de pensie.

Producătorii agrari – chiriași sau producătorii agrari „atrași”, plătesc 50% din rata contribuției sociale. Restul de 50% se varsă de către proprietarul terenului agricol, pentru riscuri legate de invaliditate, pentru pensie de bătrânețe și urmaș, pentru îndemnizațiile familiale.

Prestațiile de boală și maternitate în natură. Aceste prestații și ajutoare sunt alocate conform condițiilor prevăzute de Sistemul comun al asigurărilor sociale din Italia.

Prestațiile de boală și maternitate în numerar. Nu există o schemă specială pentru prestațiile de boală în numerar care se referă la lucrătorii din agricultură, meșteșugarii și comercianții cu amănuntul, și de asemenea se acordă de către Sistemul comun al asigurărilor sociale (de către Institutul Național al Asigurărilor Sociale).

Invaliditate. Prestațiile de invaliditate în numerar din schema specială destinată persoanelor care desfășoară activități independente (inclusiv producătorii agrari) au praguri în funcție de venitul. Pentru a dobândi dreptul la prestații de invaliditate în numerar, asiguratul trebuie să aibă un stagiul de cotizare de cel puțin 5 ani, din care 3 în ultimii 5 ani.

Pensia de bătrânețe. Conform noului sistem, stagiul necesar de cotizare este de 20 de ani, indiferent la ce sistem a contribuit asiguratul, aplicându-se noua bază de calcul a contribuțiilor.

După 1 ianuarie 1996, persoanele asigurate se pot pensiona înaintea împlinirii vârstei de pensionare și pensia acestora va fi egală cu venitul minim de bază înmulțit cu 1.5, pentru scopurile

sistemului de sprijin social.

Vârsta de pensionare prevăzută de lege este după cum urmează:

- ✓ pentru persoanele care desfășoară activități independente – bărbați, este de 66 ani și 3 luni;
- ✓ pentru persoanele care desfășoară activități independente – femei, este de 63 ani și 9 luni.

Începând cu anul 2012, vârsta de pensionare crește gradual, în funcție de creșterea longevității medii a vieții. Începând cu 1 ianuarie 2012, schemele de pensionare amânate deja nu se aplică.

Contribuția socială pentru pensia de bătrânețe după o perioadă contributivă de 20 de ani, este de 2% din salariul de referință.

Pensia anticipată. Începând cu 1 ianuarie 2012, pensia de bătrânețe a fost substituită de pensia anticipată când se acordă înaintea împlinirii vârstei de 63 ani și 3 luni, iar solicitantul are un stagiul de cotizare de 42 de ani și 5 luni – pentru bărbați și 41 de ani și 5 luni – pentru femei. Există însă o tendință de diminuare graduală a cuantumului pensiilor anticipate, în vederea reducerii numărului persoanelor care solicită pensii anticipate, și deocamdată această reducere este de 1% pentru persoanele care solicită pensionare anticipată cu 2 ani înaintea împlinirii vârstei de 63 de ani și 3 luni. Apoi reducerea va deveni de 2% pentru persoanele care solicită pensionare anticipată cu 2 ani înaintea împlinirii vârstei de 63 de ani și 3 luni.

Începând cu 1 ianuarie 2012, condițiile pentru pensionarea anticipată se vor modifica în funcție de creșterea duratei medii a vieții.

Modificările pentru anul 2013 sunt următoarele:

- ✓ stagiul contributiv de 42 de ani și 5 luni – la bărbați
- ✓ stagiul contributiv de 41 de ani și 5 luni – la femei.

Pensia de urmaș. Văduvele/văduvii primesc 60% din pensia de invaliditate sau de bătrânețe a persoanei asigurate sau a pensionarului, dacă nu s-au căsătorit din nou, sau primesc o prestație de un cuantum fixat în decursul unei perioade de 2 ani dacă văduva/văduvul a încheiat un nou act de căsătorie. Orfanii primesc pensie până la împlinirea vârstei de 16 ani sau de 21-26 de ani dacă sunt studenți la universitate, iar dacă sunt persoane cu dizabilități, vor primi pensie pe tot parcursul vieții.

Accidente de muncă și boli profesionale. Prestațiile se acordă conform condițiilor referitoare la perioada contributivă prevăzută în schemă și în funcție de gradul incapacității pierdute, în baza evaluării făcute de către autoritățile medicale competente.

Îndemnizațiile familiale. Acestea sunt îndemnizații lunare, alocate conform schemei specifice, rata lor fiind de 10.21 euro (pentru pensionari) și de 8,18 euro – pentru producătorii agrari sau pentru un membru al gospodăriei persoanei asigurate (care se află în întreținerea asiguratului). Vârsta standard până la care se pot primi aceste îndemnizații, este de 18 ani. Dacă persoana (copilul) care se află în întreținerea asiguratului este student la universitate, limita de vârstă pentru primirea îndemnizațiilor este de 21 sau până la 26 de ani.

Șomajul. În Italia nu există o schemă specială pentru asigurarea socială împotriva riscului de șomaj care să-i cuprindă pe lucrătorii din agricultură/producătorii agrari.

Finanțarea. Lucrătorii în agricultură (fermierii) plătesc contribuții sociale, care reprezintă un anumit procent dintr-un număr de patru valori care variază în funcție de terenul arabil, de vârsta persoanei asigurate, de numărul zilelor lucrătoare și de venitul de referință (așa numitul venit “obișnuit” sau “negociat”). De asemenea, fermierii plătesc și contribuții sociale pentru riscurile de accident de muncă și boli profesionale, care din nou se calculează în funcție de numărul zilelor lucrătoare și de venitul de referință, care este de 14 681.10 euro pentru anul 2012.

O contribuție socială de o rată mai scăzută se poate aplica pentru fermierii (producătorii agrari) care posedă terenuri agricole mai puțin productive din cauza faptului că se află în zone muntoase



sau se prelucrează mai greu.

Un impozit suplimentar de 0,61 euro pe zi de lucru se varsă în fondul de pensii.

Rata contribuțiilor de maternitate este de 7,49 euro pe an.

Îndemnițiile familiale se finanțează sută la sută din impozite.

În Italia există un sistem bine dezvoltat de cooperare socială bilaterală care are ca obiectiv extinderea protecției sociale a lucrătorilor din agricultură. Experiența Italiei poate fi studiată și preluată de către alte state, unde o asemenea cooperare nu există sau este slab dezvoltată.

Sistemul bipartit de cooperare este prevăzut de Contractul colectiv de muncă și negociat cu partenerii sociali.

Negocierile se desfășoară la două nivele: la nivel național și regional, în funcție de subiectul negocierilor, având diferite clauze de protecție socială.

La nivel național, la negocieri este reprezentat Organul Național Bipartit în Agricultură (E.B.A.N.), care efectuează expertize, după cum urmează:

- ✓ asupra centrelor naționale, regionale și locale;
- ✓ "Agriform" – activitățile de formare;
- ✓ Comisia Națională Mutuală pentru Șansele Egale;
- ✓ Comitete naționale și teritoriale pentru securitatea și sănătatea în muncă.

De asemenea, E.B.A.N are și următoarele atribuții:

✓ de a garanta, prin intermediul Casei de Sănătate, servicii suplimentare de sănătate prestate de către Serviciul Național de Sănătate al producătorilor agrari și persoanelor care se află în întreținerea acestora.;

✓ de a organiza și gestiona activitățile și/sau serviciile legate de sprijinul social și ajutoarele în numerar. ;

✓ de a stimula și coordona constituirea unor instituții regionale de cooperare bilaterală care să acorde servicii și ajutoare lucrătorilor din agricultură;

✓ de a stimula și sprijini crearea de noi locuri de muncă în sectorul agriculturii, prin inițiative care au ca scop identificarea nevoilor de formare/calificare și prin realizarea activităților inițiate de Agriform;

✓ de a îndeplini deciziile luate de Comitetul Național de Sănătate și Securitate în Muncă;

✓ de a desfășura tot timpul discuții pe problemele legate de dezvoltarea zonelor rurale, ocuparea forței de muncă și competitivitatea.

Angajatorii plătesc contribuții pentru a se garanta că aceste organe vor fi în stare să asigure prestațiile pentru asistență medicală și tratament. Rata contribuției este de:

- 0,30% din venitul estimat al salariatului cu contract de muncă cu durată nedeterminată;
- 0,60% din venitul estimat al lucrătorului sezonier.

Părțile determină ponderea care trebuie orientată pentru finanțarea diferitelor activități enumerate mai sus, în baza unui acord adițional.

Acolo unde există Agenții agricole regionale, în baza negocierilor bilaterale se definesc unele condiții de nivel regional, pentru alocarea unor mijloace suplimentare de tratament în cazul survenirii unui accident de muncă sau unei boli profesionale.

Administrația locală are următoarele atribuții legate de protecția socială:

- De a organiza și gestiona activitățile și/sau serviciile care sunt obiectul sprijinului social bilateral, sprijinirea veniturilor salariaților, negociate la nivel regional.

- De a-și îndeplini obligațiile legate de îmbunătățirea relațiilor de muncă negociate între părți, de a sprijini promovarea negocierilor.

Contractele colective de muncă încheiate la nivel regional determină rata contribuției alocată pentru finanțarea autonomă a organelor administrative ale provinciei respective.

3. CONCLUZII, GENERALIZĂRI, RECOMANDĂRI



Existența schemelor specifice destinate producătorilor agrari, nu exclude posibilitatea ca aceștia să contribuie la sistemul comun de securitate socială pentru obținerea unor prestații sociale.

Analizând sistemele de securitate socială din cele nouă state participante la proiect, prezentate în detalii în **Studiul analitic** efectuat în cadrul proiectului, precum și în baza **schemelor suplimentare de asigurări sociale** prezentate în această broșură, trebuie să identificăm cele mai relevante accente care trebuie discutate de către partenerii sociali și părțile interesate, în vederea găsirii unor soluții eficiente ale provocărilor cu care se confruntă sistemele din țările noastre.



Extinderea ariei de protecție socială referitoare la producătorii agrari și salariații din agricultură, este o temă care trebuie discutată în profunzime.

Problema principală care trebuie soluționată se referă la modul în care trebuie structurat sistemul securității sociale chiar din prima sa poziție, luându-se în vedere faptul că munca la program complet de lucru și cu venituri declarate, la ora actuală nu se întâlnește des la producătorii agrari și mai ales la întreprinderile agricole mici, care practic stau la baza sectorului.

Categoriile de lucrători din sectorul Agriculturii – diferențele legate de structura acestora

Persoanele care desfășoară activități independente reprezintă grupul principal al lucrătorilor din agricultură. Aceștia sunt proprietarii exploatațiilor agricole și membrii gospodăriilor lor, care este compus de: producători agrari, antreprenori, producători de tutunuri, etc. Realizarea din punctul de vedere economic a acestei categorii de persoane, se exprimă în rezultatul obținut din activitatea lor agricolă.

Angajații în agricultură sunt persoane care lucrează cu contract individual de muncă, încheiat cu un angajator, care prestează muncă în anumite condiții negociate între cele două părți. Elemente obligatorii ale contractului de muncă sunt și condițiile reglementate de legislația muncii a țării respective. Spre deosebire de persoanele care desfășoară activități independente, angajații care lucrează în contul altuia au un anumit loc de muncă, program de lucru determinat și salariu.

Trebuie remarcat faptul că producătorii agrari se deosebesc mult de celelate persoane care



desfășoară activități independente, dar se deosebesc și între ei, prin faptul că există producători agrari mici și mari, care posedă terenuri agricole fertile sau nu prea fertile, prin numărul bovinelor/ovinelor pe care le cresc, prin inventarul, veniturile din realizarea produselor agricole, etc.



Trebuie făcută o diferențiere a bazei de calcul a contribuțiilor, ceea ce va conduce la dezvoltarea sistemelor de protecție socială la diferitele nivele.

De aceea, pentru scopurile asigurărilor sociale, este important să identificăm grupul producătorilor agrari.

Definirea grupului producătorilor agrari în cadrul sistemelor universale de securitate socială, finanțarea asigurărilor sociale și de sănătate, va oferi posibilitatea în legislația asigurărilor sociale să fie incluși și producătorii agrari care în afară de activități agricole desfășoară și alte activități profesionale (în calitate de angajați sau de persoane care desfășoară activități independente), dacă activitatea lor principală este în domeniul agriculturii (de exemplu: când 75% din veniturile obținute sunt din activități agricole). Reglementarea categoriei, în sensul când o persoană nu aparține categoriei producătorilor agrari, în scopul legislației asigurărilor sociale, dacă totodată aceeași persoană lucrează ca angajat în contul altuia sau desfășoară o altă activitate independentă, trebuie revizuită (în Bulgaria și Macedonia). Astfel, pentru această categorie de persoane, precum și pentru restul grupurilor de persoane asigurate, se va aplica principiul că contribuțiile se plătesc pe baza veniturilor estimate din activitatea lucrativă, obținute din toate activitățile profesionale desfășurate de persoana asigurată. Pe baza veniturilor combinate, sursa cărora sunt mai multe activități profesionale, se va garanta producătorilor agrari o rambursare mai bună prin pensia sau prestațiile în numerar, ceea ce îi va stimula să plătească contribuții pe baza veniturilor reale. Din punctul de vedere tehnic, lucrul acesta nu va crea probleme, pentru că este vorba de sistemele universale de asigurări sociale, la care contribuie diferite grupuri profesionale.

În statele participante la proiect, **angajații** sunt asigurați pentru toate riscurile sociale: boală, invaliditate, maternitate/paternitate, accidente de muncă și boli profesionale, șomaj, bătrânețe, deces (indiferent dacă contribuie la schemele comune de securitate socială sau la schemele specifice destinate lucrătorilor în agricultură).



Sistemul însă cere extinderea și perfecționarea înregistrării și de ținere a evidenței tuturor persoanelor care lucrează în agricultură, inclusiv și a sezonierilor.

Vom analiza mai amănunțit grupul persoanelor care desfășoară activități independente și sunt mai vulnerabile din punctul de vedere al asigurărilor sociale, ceea ce a dovedit cu certitudine și studiul nostru.

Asigurarea socială a producătorilor agrari este organizată în două modalități:

Sistemul universal (comun) cuprinde toate grupurile de persoane asigurate din populația statului respectiv. Sistemul comun al asigurărilor sociale cuprinde principalele riscuri sociale, are o singură structură administrativă și o schemă financiară unificată. Persoanele care desfășoară activități independente, la care aparțin și producătorii agrari, în statele în care aceste categorii de persoane sunt cuprinse de sistemele universale de securitate socială, riscurile împotriva cărora sunt asigurate diferă de la un stat la altul și lucrul acesta se referă cu precădere la **accidentele de muncă și bolile profesionale**.

În **Bulgaria**, persoanele care desfășoară activități independente, inclusiv producătorii agrari, sunt excluse de riscurile asigurate de **accidente de muncă și boli profesionale**, iar în privința asigurărilor sociale de boală și maternitate/paternitate, producătorii agrari care desfășoară activități independente se pot asigura în mod **voluntar**. Aceeași categorie de persoane în România și R Cehă are dreptul la alegere - să se asigure sau nu împotriva riscurilor de accidente de muncă și boli profesionale.

La asigurările împotriva **șomajului**, de asemenea se observă o serie de deosebiri. În **Bulgaria**, producătorii agrari sunt excluși de asigurarea socială împotriva șomajului, în timp ce în **România**, producătorii agrari fac parte din grupul persoanelor care desfășoară activități independente și se pot asigura în mod voluntar împotriva riscului de șomaj. În **Slovenia** de asemenea asigurările sociale voluntare acoperă acest risc pentru fermierii din țară. În plus, acolo este prevăzută și o acoperire temporară a riscului pentru producătorii agrari care din cauza condițiilor meteo nefavorabile și-au pierdut recolta (sau din cauza caracterului sezonier al campaniilor agricole). În **Danemarca**, asigurările sociale împotriva șomajului includ și această categorie de persoane, efectuându-se prin organizațiile profesionale.

În **R.Cehă**, din cauza faptului că majoritatea lucrătorilor din agricultură au statutul de funcționari publici, și veniturile lor se plătesc sub forma de salarii, sistemul asigurărilor sociale destinat persoanelor care desfășoară activități independente este identic cu cel al angajaților. Producătorii agrari, care fac parte din categoria persoanelor care desfășoară activități independente, și nu au statutul de angajați, de asemenea sunt asigurați împotriva șomajului în cadrul sistemului asigurărilor sociale obligatorii care se finanțează din contribuții și acordă prestații în funcție de venitul.

Sintetizând parțicile din cele nouă state participante la proiect, legate de asigurarea împotriva **șomajului**, suntem de părere că lucrul cel mai important pentru aplicarea schemei care se referă la șomajul în privința persoanelor care desfășoară activități independente, este să luăm în vedere **structura specifică a sistemului de protecție socială, astfel încât să răspundă specificului acestei categorii de persoane**. Trebuie determinate cu precizie toate condițiile legate de situația concretă a persoanelor care desfășoară activități independente în general, și în speță – de situația producătorilor agrari.

În statele în care există scheme specifice de asigurări sociale pentru lucrătorii din agricultură, de exemplu în **Germania**, când este vorba de asigurarea împotriva șomajului, numai angajații care lucrează în agricultură sunt asigurați pentru acest risc. *Producătorii agrari care desfășoară activități independente nu se asigură pentru acest risc.*

În **Italia**, lucrătorii sezonieri în agricultură de asemenea au acces la sistemul asigurărilor sociale de șomaj și primesc prestații de șomaj în funcție de numărul de zile lucrate, înscrise la registrele oficiale care în fiecare an sunt publicate de către Institutul Național de Asigurări Sociale.



În **Franța**, asigurările sociale de șomaj ale producătorilor agrari/fermierilor pot fi obiectul unor negocieri între partenerii sociali și nu intră ca un risc asigurat la MSA.



Schema asigurărilor de șomaj pentru persoanele care desfășoară activități independente este posibilă în toate statele în care deocamdată nu este inclusă ca un risc asigurat.

Precum se vede din analiza făcută pentru cele nouă state europene în care există scheme speciale de asigurări sociale destinate persoanelor care desfășoară activități independente sau scheme separate pentru producătorii agrari (indiferent de faptul că în unele state aceste scheme se referă și la angajații care lucrează în exploatațile agricole), există totuși multe similitudini. Acestea se referă la riscurile acoperite: boală și maternitate, accidente de muncă și boli profesionale, bătrânețe, deces, indemnizații familiale, asigurări de sănătate, etc. Practica însă arată că și în aceste state mai sunt multe lucruri de făcut, mai ales în privința **asigurărilor sociale de șomaj și privind drepturile lucrătorilor sezonieri**.

Trebuie remarcat și faptul că ponderea sezonierilor din numărul total al lucrătorilor în agricultură este foarte ridicată, iar asigurarea sezonierilor împotriva șomajului nu este prevăzută de legislația asigurărilor sociale. Este foarte îngrijorătoare și tendința de creștere a numărului angajaților în agricultură cu contracte de muncă cu durată determinată, ceea ce se observă la toate țările europene și este o formă de ocolire a legislației care conduce la un dumping social, creând un mare risc de creștere a șomajului și de lipsa de securitate socială. Condițiile mai grele de muncă și oportunitățile mai limitate pentru acumularea stagiului de cotizare necesar pentru ieșirea la pensie, de asemenea trebuie discutate când este vorba de protecția socială a producătorilor agrari și a producătorilor de tutunuri. Practic, legislația asigurărilor sociale trebuie să prevadă **condiții mai flexibile** pentru acordarea prestațiilor legate de unele riscuri, precum și o modalitate **mai echitabilă de finanțare** care să corespundă nevoilor reale ale producătorilor agrari care desfășoară activități agricole. La **finanțarea diferitelor riscuri sociale**, în mare măsură trebuie luat în vedere specificul activității agricole și să fie prevăzute diferite praguri ale contribuțiilor sociale, precum și condiții mai facilitate pentru producătorii agrari care desfășoară activități independente.



Sistemele asigurărilor sociale ar trebui să-și propună ca scop să asigure acoperirea tuturor grupurilor profesionale și totodată să răspundă adecvat condițiilor specifice de muncă în care lucrează producătorii agrari.

Structura sistemului asigurărilor sociale la care participă producătorii agrari ca persoane asigurate, trebuie făcută astfel încât să prevadă reguli specifice pentru producătorii agrari, în funcție de condițiile de muncă specifice în care lucrează această categorie de persoane. Totodată, reglementările principale ale legislației asigurărilor sociale, atât în privința finanțării, cât și în privința pensiilor și prestațiilor, trebuie să fie egale pentru toate grupurile persoanelor asigurate, indiferent de faptul dacă este vorba de persoane care desfășoară activități independente sau de angajați care lucrează în contul altuia, sau de liberi profesioniști, de producători agrari înregistrați, etc. Aplicarea reglementărilor nu exclude posibilitatea elaborării și a unor reglementări specifice la care să fi luate în vedere împrejurările în care lucrează un anumit grup de persoane (așa cum există asemenea prevederi pentru unele categorii de salariați care lucrează în condiții de muncă care diferă de cele ale altor grupuri de persoane asigurate). Sistemele asigurărilor sociale trebuie să acopere în viitor toate grupurile profesionale, răspunzând totodată la condițiile de muncă specifice în care lucrează producătorii agrari. Lucrul acesta ar însemna că și această categorie de persoane, în perspectivă de lungă durată, va fi asigurată împotriva tuturor riscurilor sociale, ceea ce în prezent nu se întâmplă (în Bulgaria de exemplu, sunt excluși de riscul de șomaj, de accidente de muncă și boli profesionale).



Cooperarea între partenerii sociali cheie, în legătură cu structurarea sistemului, trebuie stimulată și popularizată în modul cel mai adecvat, astfel încât să fie prezentați toți parametrii și drepturile sociale ale producătorilor agrari.

Administrația. Pentru buna asigurare socială ale producătorilor agrari, nu este nevoie de crearea unei scheme speciale care să acopere această categorie de persoane. Sistemele universale de asigurări sociale care cuprind toate persoanele asigurate care desfășoară activități lucrative (în Danemarca, sistemul cuprinde întreaga populație în vârstă activă), pot fi adecvate și echitabile și pentru producătorii agrari. Este important doar să fie respectate principiile de bază ale legislației asigurărilor sociale și să fie aplicate în mod echitabil față de toate grupurile (și subgrupurile) producătorilor agrari, drept pentru care este necesară o structură administrativă sau de coordonare și cooperare cu alte administrații care se ocupă cu problemele specifice ale acestei categorii de persoane. În cazul ideal, cooperarea structurală între partenerii cheie, inclusiv a partenerilor sociali cu administrația, poate fi dezvoltată astfel, încât schimbările viitoare în agricultură să influențeze în modul cel mai favorabil parametrii și drepturile sociale ale producătorilor agrari.



O rată adecvată a pensiilor producătorilor agrari.

O problemă importantă cu care se confruntă toate țările participante la proiect, și care necesită o soluționare imediată, este problema privind cuantumul pensiilor **producătorilor agrari**. O parte considerabilă din această categorie de persoane primesc pensii minime care totuși sunt mai mari decât pensiile care li se cuvin dacă erau calculate pe baza venitului estimat pentru care producătorii agrari au contribuit la sistemul de pensii. Îmbunătățirea colectării contribuțiilor, introducerea unei baze diferențiate de calcul (în Bulgaria de exemplu, baza de calcul nu este diferențiată), aplicarea unor tehnici prin care să se exercite un control eficient asupra ratei veniturilor realizate de producătorii agrari, pot fi o parte dintre măsurile pentru creșterea veniturilor sistemului și repartizării mai echitabile a mijloacelor publice.

De sigur, politica pentru implementarea unui stagiu de cotizare mai mare (pentru dobândirea dreptului la pensie completă) trebuie continuată. Totodată, din cauza caracterului sezonier al muncii în agricultură, instabilității veniturilor și altor elemente specifice agriculturii, majoritatea producătorilor agrari nu pot acumula stagiul de cotizare necesar pentru a se pensiona. De aceea, posibilitățile pentru pensionare timpurie cu o pensie mai mică, pentru această categorie de persoane trebuie prevăzută de lege, pentru că lucrul acesta poate fi mai eficient decât aceste persoane să primească alte tipuri de prestații sociale (de invaliditate, șomaj, de sprijin social).



Prestațiile pentru incapacitate temporară de muncă (cu precădere cea cauzată de accident de muncă sau de boală profesională) și de șomaj, va trebui să se refere și la producătorii agrari.

În privința prestațiilor pentru incapacitate temporară de muncă (cu precădere cea cauzată de accident de muncă sau de boală profesională) și de șomaj, trebuie implementate reglementări care să se refere și la producătorii agrari, așa cum există asemenea reglementări pentru angajații în agricultură. Cu toate că la ora actuală implementarea unor scheme legate de accidente de muncă, de bolile profesionale și de șomajul pentru această categorie de persoane va fi un lucru prea ambițios, luându-se în vedere situația economică dificilă, totuși, noi suntem de părere că atunci când situația se stabilizează puțin, această propunere trebuie luată în vedere.



Elaborarea unor prevederi legislative noi, care să permită amânarea temporară a vărsării contribuțiilor sociale de pensie, în baza unei acțiuni pentru obligații scadente, în cazul apariției unor condiții nefavorabile sau a unei conjuncturi nefaste pe piață.

Trebuie implementate și politici adecvate referitoare la producătorii agrari care se află într-o situație dificilă din cauza unor condiții climatice nefavorabile sau a unei conjuncturi nefaste pe piață, care pot fi sub forma de sprijin temporar (opțiunile pot fi două: acordat ori de către sistemul asigurărilor sociale, ori de către sistemul de sprijin social). Lucrul acesta înseamnă că trebuie elaborate acte normative noi care să permită amânarea pentru o anumită perioadă de timp a plății contribuțiilor de pensie în baza unei acțiuni pentru obligații scadente, fără ca asiguratul să-și piardă dreptul la pensie.



Trebuie să ne dăm seama în ce măsură uniunile existente ale producătorilor agrari au un rol în înregistrarea oficială a activității producătorilor agrari și eventual, în realizarea obiectivelor

Nu trebuie neglijat și un alt aspect important: **în ce măsură uniunile existente ale producătorilor agrari au un rol în înregistrarea oficială a activității producătorilor agrari și eventual, în realizarea obiectivelor legate de coordonarea activității cu sistemele de asigurări sociale.**

În organele de management al acestor scheme, precum și al sistemului comun, grupul persoanelor care desfășoară activități independente de obicei este destul de bine reprezentat. Dar acolo unde nu există o asemenea reprezentare a persoanelor care desfășoară activități independente, de obicei interesele producătorilor agrari/fermierilor sunt apărate de reprezentanți ai angajatorilor din sectorul agriculturii și de către structurile sindicale respective, dacă există. Acolo trebuie să identificăm posibilitățile de dialog și intervenire în vederea optimizării sistemului, căutând sinergia și corelarea cu politica agrară a Uniunii și Fondului European de Dezvoltare a Zonelor Rurale.

Încă o dată punem accentul pe importanța promovării dialogului social și a relațiilor industriale care ne oferă o serie de instrumente pentru identificarea și soluționarea problemelor legate de securitatea socială a lucrătorilor din sectorul agriculturii. Exemplele de bune practici care există în statele vechi membre ale UE, care participă la proiect, trebuie diseminate și popularizate, luându-se în vedere și caracteristicile specifice ale țărilor noi membre ale UE.

Din activitatea partenerilor în cadrul prezentului proiect privind Planurile naționale de acțiune, putem identifica problemele și putem trasa unele acțiuni comune:



Probleme/Provocări	Obiective ⇨ Măsuri și metode	Recomandări
<p>1. Provocări demografice, schimbări structurale la nivelul sectorului</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Vârsta de pensionare și condițiile de muncă sunt dificile și neadecvate ✓ Continuitatea dintre generații ✓ Schimbarea locului de muncă/business-ului 	<p>Sectorul agriculturii să devină mai atractiv pentru un business stabil, cu locuri de muncă decente, prin investiții în formarea și calificarea profesională a persoanelor care lucrează în agricultură, în condiții de muncă sigure și sănătoase în acest sector, în crearea de noi locuri de muncă, inclusiv în așa numitele locuri de muncă ecologice, în programe pentru ocuparea forței de muncă care stimulează practica mentorilor, adică persoane mai în vârstă, cu experiență să-i introducă în muncă pe tineri, după ce să se retragă.</p>	<p>Partenerii sociali și dialogul social la nivel național trebuie să urmărească cu mare atenție și să participe la elaborarea planurilor și măsurilor de stimulare a recrutării de oameni tineri în agricultură, și ieșirii decente din profesia de agricultor a lucrătorilor în vârstă.</p>
<p>2. Venituri scăzute din munca prestată ⇨ protecție socială slabă ⇨ pensii și compensații mici ⇨ sărăcie ⇨ un număr mare de persoane se retrag din activitate</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Nivel scăzut al pensiilor suplimentare (acolo unde există) 	<p>Majorarea remunerării în sectorul agriculturii, prin implementarea prin lege a unor standarde de muncă minime și a unui salariu minim la nivelul sectorului.</p>	<p>Partenerii sociali analizează în fiecare an relațiile industriale și veniturile în agricultură, și prin mecanismele contractului colectiv de muncă trebuie să insiste pentru actualizarea veniturilor și a drepturilor sociale.</p>
<p>3. În sectorul există probleme cu</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ munca nedeclarată ✓ munca membrilor familiei fermierului ✓ munca și statutul sezonierilor ✓ lipsa de drepturi sociale legate de riscul de șomaj. Accident de muncă și boală profesională ✓ lipsa de informații privind drepturile de muncă și cele sociale ✓ deosebirea fermierilor de restul lucrătorilor din cauza veniturilor din activitate 	<p>Să se atingă o transparentă maximă și legalitate pe piața muncii, prin modificări legislative, prin cereri și oferte de muncă anunțate oficial</p>	<p>Partenerii sociali să aibă acces la informații actuale în privința numărului lucrătorilor, fermierilor, angajatorilor în agricultură, numărul salariaților care lucrează cu contract de muncă, numărul lucrătorilor sezonieri. Crearea unui sistem unic de informații sau unui registru pentru transfer de informații între instituțiile fiscale, ale asigurărilor sociale și pentru ocuparea forței de muncă.</p>

<p>4. Interacțiunea între jucătorii cheie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - între partenerii sociali și statul/instituțiile competente nu este suficientă la nivelul sectorului. 	<p>Să se atingă un nivel ridicat de interacțiune prin negocieri tripartite și consultații pe problemele sistemelor de asigurări sociale, precum și prin activități de formare. Promovarea unor campanii de informării, activități de formare, întreprinderea de măsuri pentru popularizarea drepturilor salariaților și mai ales ale sezonierilor. Promovarea unor campanii în masă pentru condițiile sigure și sănătoase la locul de muncă, pentru prevenirea riscurilor.</p>	<p>Participarea reprezentanților sindicatelor și angajatorilor la toate organismele care elaborează politicile legate de piața muncii și protecția socială de la nivelul sectorului și nu numai la nivel național.</p> <p>Coordonare mai strânsă între instituțiile locale și cele de stat.</p>
---	--	---

Vom remarca încă o dată concluziile noastre legate de posibilitățile de acțiune din partea sindicatelor și angajatorilor în domeniul dialogului social care trebuie promovat la două nivele – la nivel național și la nivel european.

Coordonarea politicii sociale trebuie să intre în ordinea de zi a jucătorilor cheie.

În condițiile de criză economică, când oamenii politici și economiștii militează pentru renunțarea treptată la așa numitul „stat social”, se impun politicile de austeritate, de distrugere a responsabilității sociale și din ce în ce mai mult crește necesitatea de promovarea unor politici sociale comune mai puternice, la nivelul UE. Până în prezent, politicile aplicate nu au fost în stare să scoată Europa din criză, ci dimpotrivă, au provocat încetinirea creșterii economice în statele membre ale Uniunii. Toți acești factori au adâncit inechitatea între diferitele regiuni ale Europei, iar în statele membre s-a încetinit procesul de identificare a posibilităților de atingere a scopurilor legate de apropierea și integrarea la nivel european. În orice caz, la ora actuală lipsesc concepte economice, sociale și politice care să fie prezentate de către sindicatele și de ceilalți parteneri politici, pentru îmbunătățirea situației sociale a cetățenilor afectați de criza economică.

Partenerii sociali trebuie să-și continue eforturile pentru urmărirea și analizarea stării fiecărui sistem de asigurări sociale.

Pe parcursul realizării de către sindicatele din țările partenere a prezentului proiect, precum și a altor proiecte legate de securitatea socială (precum proiectul intitulat „Coordonarea asigurării sociale”), a devenit clar că în Europa crește necesitatea de informații privind situația actuală a sistemelor asigurărilor sociale. Cu toate că baza de date a MISSOK info de pe lângă Parlamentul European oferă un portal special cu multă informație despre diferitele sisteme de asigurări sociale, studiul nostru arată că această informație se înțelege cam greu de către cetățenii simpli, iar o serie de întrebări legate de activitățile și munca prestată în sectorul agriculturii rămân deschise, fără răspuns, cum ar fi de exemplu:

- ✓ Ce fel de riscuri acoperă sistemul universal din diferitele state membre?
- ✓ În ce măsură asigurarea socială ajută la combaterea sărăciei din zonele rurale?
- ✓ Transparența/legalitatea relațiilor de muncă în agricultură și transferul de drepturi sociale ale lucrătorilor sezonieri de la un stat membru UE la altul (prin formula A1).
- ✓ Ce propuneri concrete pot face partenerii sociali pentru îmbunătățirea protecției sociale ale producătorilor agrari și pentru acordarea unor pensii și prestații adecvate?



Trebuie stimulată și sprijinită atingerea unui mediu informațional transparent.

În această privință, partenerii sociali pot face propuneri concrete:

✓ Compatibilitatea drepturilor sociale în cazul unui statut mai diferit al persoanei asigurate (de exemplu: dacă persoana lucrează în paralel ca angajat cu contract de muncă și ca persoană care desfășoară activități independente, cum se va realiza schimbul de date și informații în privința diferitelor tipuri de contribuții sociale). Această informație trebuie îmbunătățită și lărgită.

✓ Pășind pe piața muncii, orice cetățean al Uniunii Europene trebuie să fie informat în mod regulat despre viitoarele sale drepturi la pensie, precum și despre cele mai importante reglementări legate de securitatea socială, precum vârsta de pensionare, pensia posibilă, drepturile la prestații în numerar, etc.

✓ Să nu fie posibilă plata retroactivă a contribuțiilor de pensie, ci numai în funcție de situația concretă.

Este necesară definirea clară a obiectivelor politicii sociale a sindicatelor la nivel european.

Precum arată analiza datelor istorice, nu întotdeauna obiectivele sindicatelor pentru o politică socială coordonată la nivel european, sunt destul de clare și formulate prin consens. Situația actuală din domeniul politicii sociale necesită promovarea unor discuții intense pentru a se ajunge la consens în privința unor probleme esențiale, un consens obținut între partenerii sociali la nivel național și între organizațiile și confederațiile sectoriale.

Lista rămâne deschisă pentru alte discuții și soluții.

Mecanismul principal pentru realizarea acordurilor și deciziilor legate de problemele actuale din domeniul politicii sociale, este dialogul social promovat fără nicio întrerupere.

ANEXĂ

Planurile de acțiune elaborate de partenerii sociali

Clarificări metodologice utile

Planurile de acțiune prezentate au rezultat în urma eforturilor comune ale participanților la proiect și a discuțiilor promovate în timpul celor trei întâlniri de lucru regionale. Participanții – sindicatele, angajatorii, reprezentanții instituțiilor, experții, interesate de subiectul „securității sociale” și „dialogului social”, au fost provocați să reflecteze asupra informației, experienței și ideilor împărtășite, în context național, să discute ideile și să găsească soluții pentru aplicarea procesului dialogului social. Rezultatele obținute în urma activității desfășurate în cadrul grupurilor de lucru au fost dezbătute cu restul partenerilor și experților în timpul diferitelor cicluri ale proiectului, și reprezintă o contribuție considerabilă la extinderea protecției sociale ale lucrătorilor din agricultură, prin promovarea unui dialog social în funcțiune.

Plan de acțiune pentru întreprinderea unor măsuri coordonate de către partenerii sociali din agricultură în Bulgaria

Probleme identificate/ limitări	Obiectivele propuse	Cum să acționăm/ să luăm decizii	Observații*
1. Lipsește direfrențierea veniturilor producătorilor agrari realizate din activități agricole	Să fie elaborat un registru actualizat al producătorilor agrari care să cuprindă informații privind activitatea acestora: teren agricol, animale, produse agricole, venituri realizate, numărul persoanelor care participă la activitatea agrară	Partenerii sociali să facă o propunere comună în fața Ministerului Agriculturii și Alimentelor, împreună cu o poziție motivată.	Registrul să fie compatibil cu sistemul Institutului Național de Asigurări Sociale și al Agenției Naționale a Veniturilor. Finanțarea: politica agrară comună (pilonul I și II)



<p>2. Procent scăzut al producătorilor agrari asigurați la nivelul sectorului – 11,1%</p>	<p>Creșterea numărului producătorilor agrari asigurați, prin crearea unor condiții mai flexibile pentru vărsarea contribuțiilor sociale (pentru asigurările de pensie) și diferențierea venitului minim care este baza de calcul a ratei contribuțiilor. Aplicarea unei abordări similare de diferențiere a veniturilor și în privința producătorilor agrari, pe baza venitului estimat din activitățile agrare din anul precedent.</p>	<p>În Legea asigurărilor sociale să fie prevăzută posibilitatea vărsării contribuțiilor de pensie până la data de 31 martie a anului următor și implementarea unor venituri minime ale producătorilor agrari ca bază de calcul, în funcție de venitul anual realizat și declarat din activități agricole.</p>	<p>Propunerile să fie înaintate autorităților legislative și executive.</p>
<p>În privința PRESTAȚIILOR</p>			
<p>1. Nu sunt reglementate în legislație riscurile împotriva șomajului, accidentelor de muncă și bolilor profesionale în privința producătorilor agrari</p>	<p>Să fie completat Codul asigurărilor sociale cu prevederi privind riscurile împotriva șomajului, accidentelor de muncă și bolilor profesionale, luându-se în vedere specificul sectorului.</p>	<p>Înaintarea unei propuneri motivate privind modificarea Codului asigurărilor sociale.</p>	<p>Propunerile să fie înaintate autorităților legislative și executive.</p>
<p>2. Lipsesc posibilități pentru pensionare anticipată a producătorilor agrari, cu o pensie redusă</p>	<p>Să se creeze o asemenea posibilitate prin prevederile Codului asigurărilor sociale, în vederea pensionării persoanelor cărora nu le ajunge stagiul de cotizate (din cauza schimbărilor care au avut loc la nivelul sectorului în perioada tranziției, după anul 1990)</p>	<p>Înaintarea unei propuneri motivate privind modificarea Codului asigurărilor sociale.</p>	<p>Propunerile să fie înaintate autorităților legislative și executive.</p>

<p>3. În legătură cu caracterul sezonier al muncii în sectorul agriculturii, lipsește o protecție adecvată a lucrătorilor sezonieri împotriva șomajului.</p>	<p>Să se completeze legislația municipii și asigurărilor sociale (Codul muncii și Codul asigurărilor sociale) cu definiții privind munca sezonieră și criteriile de includere a acesteia în riscurile asigurate. Să fie prevăzute condiții facilitate pentru dobândirea de către lucrătorii sezonieri a dreptului la prestații de șomaj, precum și un termen mai scurt pentru acordarea acestora.</p>	<p>Înaintarea unei propuneri motivate privind modificarea Codului muncii și Codului asigurărilor sociale.</p>	<p>Propunerile să fie înaintate autorităților legislative și executive.</p>
<p>4. Nu sunt reglementate în legislație compensații pentru veniturile pierdute din produse agricole nerealizate din cauza unor condiții meteo nefavorabile sau unor calamități naturale (ceva asemănător cu fondul de garantare a creanțelor salariaților în caz de insolvență a angajatorului)</p>	<p>Să se creeze reglementări legislative pentru garantarea veniturilor producătorilor agrari, pentru care activitatea grară este singura sursă de venit, și când nu pot produce și realiza producția agrară din cauza unor condiții meteo nefavorabile sau unor calamități naturale. Rata contribuției producătorilor agrari să fie în baza veniturilor realizate în anul precedent.</p>	<p>Înaintarea unei propuneri motivate privind crearea unui fond de garanție din care să se plătească compensații și contribuții sociale pentru producătorii agrari mici, înregistrați în registrul oficial.</p>	<p>Propunerile să fie înaintate autorităților legislative și executive.</p>
<p>Acțiuni – pe orizontală</p>	<p>Organizarea unor campanii de informare a angajaților din agricultură și a producătorilor agrari pe problemele drepturilor lor sociale; schimb de informații, exercitarea de presiune asupra instituțiilor, soluții eficiente.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Cooperare bilaterală și trilaterală prin promovarea dialogului social. 2. Încheierea de acorduri și înțelegeri de parteneriate. 3. Promovarea întreprinderilor sociale în sectorul agriculturii. 4. Organizarea unei conferințe tripartite pe problemele asigurărilor sociale, cu participarea Ministerului Finanțelor, Ministerului Muncii și Politicii Sociale, Institutului Național de Asigurări Soziale, Agenției Naționale a Veniturilor, etc. <p>Adresarea concluziilor făcute privind acțiunile comune către instituțiile europene: EFFAT, Direcția Generală Ocuparea Forței de Muncă, Afaceri Sociale și Incluziune, Comisia Europeană.</p>		



Plan de acțiune pentru întreprinderea unor măsuri coordonate de către partenerii sociali din agricultură în Republica Cehă

Probleme identificate/limitări	Obiectivele propuse	Cum să acționăm/să luăm decizii	Riscuri/slăbiciuni	Termen	Comentariu*
Dreptul la asigurări și contribuții sociale					
1. Lipsesc modalități de gestionare a consecințelor rezultate după un accident de muncă, lipsește profilactica, proceduri de recuperare a sănătății	Să fie pregătită trecerea de la asigurarea prin polițe de asigurare a lucrătorilor în agricultură, la prestare unui serviciu public, fără scop lucrativ, gestionat de un organ tripartit, pentru prevenirea incidentelor de muncă. De asemenea, accentul va fi pus pe procedurile de recuperare, în vederea integrării, întoarcerii mai rapide la serviciu a persoanelor cu invaliditate temporară.	Plan de acțiune comun al partenerilor sociali care să fie înaintat Ministerului Muncii și Afacerilor Sociale al Cehiei.		Până la 1 ianuarie 2016	
2. Membrii familiilor fermierilor care ajută în activitatea agricolă, nu sunt asigurați pentru accidente de muncă	Să fie inclusă poliță gratuită de asigurare împotriva riscului de accidente de muncă pentru membrii familiilor fermierilor care ajută în activitatea exploatației agricole, inclusiv pentru copiii peste vârsta de 10 ani.	Plan de acțiune comun al partenerilor sociali care să fie înaintat Ministerului Muncii și Afacerilor Sociale al Cehiei.	Există posibilități pentru abuzuri.	Până la 1 ianuarie 2016	În aceste cazuri se consideră că activitatea în fermă nu este constantă, ci doar un ajutor suplimentar. La copiii cu vârsta de peste 10 ani se așteaptă că ajută în fermă pentru a căpăta abilități pentru a moșteni ferma.

3. Lipsesc asigurări împotriva accidentelor de muncă pentru persoanele care ajută în fermă, precum vecinii.	Să fie inclusă poliță gratuită de asigurare împotriva riscului de accidente de muncă pentru persoanele care ajută în timpul campaniilor agricole, fiind denumit „ajutor din partea vecinilor”.	Plan de acțiune comun al partenerilor sociali care să fie înaintat Ministerului Muncii și Afacerilor Sociale al Cehiei.	Există posibilități pentru abuzuri.	Până la 1 ianuarie 2016	În aceste cazuri se consideră că nu este vorba de un ajutor permanent, ci doar incidental. Se presupune că proprietarul fermei și ceilalți angajați sunt asigurați conform prevederilor legale.
Acțiuni – pe orizontală	Organizarea unor campanii de informare a angajaților din agricultură și a producătorilor agrari pe problemele drepturilor lor sociale; schimb de informații, exercitarea de presiune asupra instituțiilor, soluții eficiente. 1. Campanii informaționale pentru lucrătorii în agricultură, pentru popularizarea sistemelor de asigurări sociale. 2. Cooperare trilaterală prin promovarea dialogului social. 3. Folosirea dialogului social bipartit pentru stimularea întreprinderilor sociale				

Plan de acțiune pentru întreprinderea unor măsuri coordonate de către partenerii sociali din agricultură în Germania

Probleme identificate/limitări	Obiectivele propuse	Cum să acționăm/să luăm decizii	Riscuri/slăbiciuni	Termen
Nivelul pensiei suplimentare nu este suficient de bun	Trebuie îmbunătățită finanțarea sistemului asigurărilor sociale pentru pensie suplimentară	Îmbunătățirea contractelor colective de muncă	Statul reduce contribuțiile	Anul următor
Direcționarea drepturilor salariale și sociale ale salariaților	Să se verifice și analizeze relațiile de muncă în sectorul agriculturii	Studii și analize	Lipsa de finanțe	Permanent
Salarii scăzute sau neadecvate	Creșterea salariilor în sectorul agriculturii	Salariul minim la nivelul sectorului să fie determinat prin lege	Politicile	2014/2015



Schimbările demografice/provocări	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Locuri de muncă mai multe și mai bune ✓ Creșterea nivelului educației ✓ Condiții mai sigure și sănătoase la locul de muncă 	Inițiative întreprinse de IG BAU	Politica și angajatorii blochează inițiativele	Iulie 2014
--	--	----------------------------------	--	------------

Plan de acțiune pentru întreprinderea unor măsuri coordonate de către partenerii sociali din agricultură în Italia

Probleme identificate/limitări	Obiectivele propuse	Cum să acționăm/să luăm decizii	Riscuri/slăbiciuni	Comentariu*
Situația pe piața muncii nu este destul de clară	Tranparență și legalitate pe piața muncii	- Legătura între cererile și ofertele pe piața muncii trebuie făcută mai transparentă - Elaborarea unor acte normative clare și adecvate	- Identificarea organelor potrivite de intermediere	
Vârsta de pensionare a lucrătorilor din agricultură este aceeași cu cea a celorlalte categorii	Instituirea unei vârste de pensionare mai mici pentru lucrătorii din agricultură	Elaborarea de rapoarte și promovarea de consultații	Dificultăți economice legate de finanțarea fondurilor de pensii	Vârsta de pensionare a lucrătorilor din agricultură este mică și acest aspect trebuie dezbătut, fiind vorba de securitatea socială în sectorul agriculturii
Venituri echitabile pentru lucrătorii din agricultură	Egalizarea remunerării lucrătorilor din agricultură			Sunt mulți intermediari pentru angajarea la muncă în agricultură

Plan de acțiune pentru întreprinderea unor măsuri coordonate de către partenerii sociali din agricultură în Macedonia

Probleme identificate/limitări	Obiectivele propuse	Cum să acționăm/să luăm decizii	Riscuri/slăbiciuni	Termen	Comentariu*
Lucrătorii sezonieri nu sunt destul de informați despre drepturile și posibilitățile de îmbunătățire a situației sociale a acestora; să fie efectuate sondaje de opinie privind condițiile de muncă așe sezonierilor.	Să fie informați lucrătorii migranți despre drepturile și posibilitățile de îmbunătățire a situației sociale a acestora; să fie efectuate sondaje de opinie privind condițiile de muncă așe sezonierilor.	Să fie organizate reuniuni și seminare de formare	De obicei lucrătorii sezonieri nu participă	2014	
Comunicare insuficientă cu instituțiile în legătură cu drepturile lucrătorilor sezonieri	Îmbunătățirea interacțiunii cu instituțiile	Organizarea regulată de reuniuni, eficientizarea comunicării cu instituțiile pe cale electronică și verbală.	Lipsa de interes din partea instituțiilor de a comunica	2014	Această activitate este în curs de realizare
Lipsește informații oficiale credibile privind statusul și condițiile de muncă ale lucrătorilor sezonieri	Furnizarea constantă de informații oficiale credibile de către instituțiile competente privind statusul și condițiile de muncă ale lucrătorilor sezonieri	Înaintarea unei cereri oficiale către instituțiile competente pentru furnizarea de informații oficiale	Lipsa de interes din partea instituțiilor de a comunica	2014	Această activitate este în curs de realizare și deja avem rezultate



<p>Nu există cooperare și schimb reciproc de opinii sau soluții cu Ministerul Muncii și Afacerilor Sociale, cu Organizația Angajatorilor din Macedonia, cu Agenția pentru Ocuparea Forței de Muncă, companiile private de asigurări</p>	<p>Să se realizeze o cooperare utilă și schimb de opinii, în vederea adoptării unor soluții practice împreună cu Ministerul Muncii și Afacerilor Sociale, cu Agenția pentru Ocuparea Forței de Muncă și companiile private de asigurări</p>	<p>Să fie organizate discuții împreună cu Ministerul Muncii și Afacerilor Sociale, Organizația Angajatorilor din Macedonia, cu Agenția pentru Ocuparea Forței de Muncă, companiile private de asigurări, în vederea luării unor decizii concrete și practice.</p>	<p>Lipsa de interes din partea instituțiilor de a comunica</p>	<p>2014</p>	<p>Această activitate este în curs de realizare și deja așteptăm răspuns din părțile interesate pentru data ședinței</p>
--	---	---	--	-------------	--

<p>O pondere considerabilă a muncii nedecarate.</p> <p>Muncă sezonieră (condițiile de muncă diferă de cele ale lucrătorilor cu contracte de muncă)</p>	<p>Să se elaboreze o legislație potrivită, sp fie negociate alte condiții în contractul colectiv de muncă</p>	<p>Subiectul să fie discutat cu partenerii sociali (cu angajatorii și guvernul)</p>	<p>Lipsă de interes din partea angajatorilor și politicienilor</p>	<p>4 ani (până la sfârșitul mandatului guvernului)</p>
--	---	---	--	--

Plan de acțiune pentru întreprinderea unor măsuri coordonate de către partenerii sociali din agricultură în Slovenia

Probleme identificate/ limitări	Obiectivele propuse	Cum să acționăm/ să luăm decizii	Riscuri/ slăbiciuni	Termen
<p>Contribuțiile se plătesc în mod neregulat/ haotic, procentul contribuției care se plătește de persoana asigurată și angajatorul este repartizată neuniform</p>	<p>Să se elaboreze o legislație potrivită</p>	<p>Să fie promovate negocieri cu partenerii sociali (cu angajatorii și guvernul)</p>	<p>Lipsă de interes din partea angajatorilor și politicienilor</p>	<p>4 ani (până la sfârșitul mandatului guvernului)</p>
<p>Îmbătrânirea populației.</p> <p>Condițiile de muncă nu corespund nevoilor lucrătorilor mai în vârstă</p>	<p>Să se elaboreze o legislație potrivită</p>	<p>Subiectul să fie discutat cu partenerii sociali (cu angajatorii și guvernul)</p>	<p>Lipsă de interes din partea angajatorilor și politicienilor</p>	<p>4 ani (până la sfârșitul mandatului guvernului)</p>



Surse:

1. National Reports of the Countries included in the Comparative Analyses, 2014, published on the website: www.fnsz.bg
2. MISSOC – Social protection of the self-employed, January, 2013
3. Social Security for farmers in EU, 2010 “ENAPS – A Social platform for EU rural population”, 2010, 2014
4. Farmers' social protection in Serbia, Albania and Macedonia set off against European best practices, 2007
5. Farmers poverty and social exclusion in the European Union, International Social Security Organization, 2013
6. International Social Security Association – Analysis on Social Security in different countries, 2012, 2013
7. Pensions at a Glance, 2013
8. Germany – Social Code Book VI
9. Fattman, Rainer, Für ein soziales Europa, Der Agrar-, Lebensmittel und Tourismusbereich in der europäischen Gewerkschaftspolitik seit der Gründung der europäischen Wirtschaftsgemeinschaft, Munster 2013.p.44
10. Schmalz, Hellmut, Agrarpolitik ohne Scheuklappen, Köln, 1973, p.98.
11. http://europa.eu/legislation_summaries/glossary/social_charter_de.htm
12. <http://de.wikipedia.org/wiki/Sozialprotokoll>
13. EFFAT, The European Sectoral Social Dialogue in Agriculture from a Trade Union perspective. Toward a 50-th anniversary, Brussels 2013. <http://www.agri-social-dialogue.eu/pdf/>



Бележки

Бележки



Бележки

A series of horizontal lines for writing notes, starting below the section header and extending to the bottom of the page.

Prezenta publicație a fost realizată în baza lucrărilor organizațiilor partener:



Industriegewerkschaft
Bauen-Agrar-Umwelt



United Federation
of Danish Workers



EFFAT



Prezenta broșură cuprinde informații sintetizate și analitice privind sistemele de securitate socială, cu accent asupra bunelor practici din domeniul schemelor suplimentare/specifice ale asigurărilor sociale din Agricultură. Aceasta are ca scop stimularea partenerilor sociali din acest sector de a promova dialogul și acțiunile proactive pentru soluționarea problemelor lucrătorilor din agricultură în situații de criză, de schimbări structurale și instabilitate financiară, de a se angaja cu formarea realității sociale. Prezenta publicație a rezultat în urma efortului colectiv al partenerilor și experților, contribuind la procesul promovării unui dialog social eficient la nivelul sectorului și la discuția pe subiectul îmbunătățirii securității sociale ale lucrătorilor din Agricultură.

Responsabilitatea pentru conținutul publicației revine autorilor acesteia, nu exprimă poziția Comisiei Europene și aceasta nu este responsabilă pentru folosirea informației prezentate.



Acest proiect se realizează cu sprijinul financiar al UE, al Comisiei Europene și al Direcției Generale "Ocuparea Forței de Muncă, Afaceri Sociale și Incluziune"

This project is supported by the European Union, European Commission, GD "Employment, Social Affairs and Inclusion"

www.fnsz.org

